

CODE

MIGRĀCIJA
UN TIESĪBAS:
VEIDOJOT
NĀKOTNI
KOPĀ

PROJEKTA AMITIE CODE VADLĪNIJAS

ar Eiropas Savienības finansiālu atbalstu
<http://ec.europa.eu/europeaid>

Projekts AMITIE CODE

Awareness on Migration, development and human rights through local partnership - Capitalizing On Development
www.amitiecode.eu

Šī publikācija ir tapusi projekta partneru sadarbības rezultātā. Dokumenta sagatavošanu koordinēja:

Heike Kölln-Prisner
Hamburgas pašvaldība

Lucia Fresa
Boloņas pašvaldība

Annalisa Furia
Boloņas universitāte

Miles Gualdi
Boloņas pašvaldība

Grafiskais dizains un makets: Studio Talpa - www.studiotalpa.it

Izkārtojums: Lai-momo - www.laimomo.it

Lespiests: LITOSEI srl, Rastignano - Bologna

*Par dokumenta saturu atbild projekta AMITIE CODE partneri
un tas nevar tikt uzskatīts par Eiropas Savienības viedokli.*

1 PROJEKTA IDEJAS IZCELSME UN SATURS

1.1	Kopējās vērtības un saistības	3
1.2	AMITIE projektā gūtās mācības: zināšanas distances mazināšanai	5
1.3	Migrācija, attīstība un cilvēktiesības	8
1.4	Ilgtspējīgas attīstības plāns 2030	10

2 PROJEKTA UZDEVUMI

2.1	No izpratnes veicināšanas līdz prakses izmēģināšanai	13
2.2	Nodrošināt, ka vietējās pašvaldības uzņemas saistības	15
2.3	Pastiprināt vietējo iedzīvotāju iesaistīšanos	16

3 AKTIVITĀTES UN METODOLOĢIJA

3.1	Aktivitātes	17
3.1.1	EGA 2015 Attīstības festivāls, ieskaitot "Terra di Tutti kino festivālu"	17
3.1.2	Skolotājiem un ierēdņiem paredzētās inovatīvās apmācības	19
3.1.3	"Nākamā skolu paaudze" uzrunā skolēnus un jauniešus	21
3.1.4	Informācijas izplatīšana un komunikācija	24
3.2	Būtiskāko dalībnieku noskaidrošana un iesaistīšana	26
3.3	Projekta vadība	27
3.3.1	Projekta tehniskā un saturiskā vadība	27
3.3.2	Monitorings un novērtēšana	29

1 PROJEKTA IDEJAS IZCELSME UN SATURS

Šis projekts, kā vajadzētu būt visiem projektiem, balstās kopējos principos un uzskatos. Šie principi iedibināti gan teorētiskajā darbā, gan balstās pašu partneru pieredzē, gan iepriekšējā projektā “AMITIE – izpratne par migrāciju, attīstību un cilvēktiesībām caur vietējām partnerībām” gūtajā pieredzē.

Lai varētu izprast turpmāk izskaidrotās aktivitātes un metodoloģijas, mēs vispirms vēlētos dalīties savos uzskatos par sarežģītajām parādībām, ar ko strādā šis projekts.

1.1 Kopējās vērtības un saistības (Autore: Lučija Freza (Lucia Fresca))

Šajās vadlīnijās projekta partneri vēlētos izklāstīt projekta uzdevumus un darba metodoloģiju **jebkuram potenciāli ieinteresētam savas valsts pilsonim vai organizācijai** ar mērķi gan informēt viņus par projektu AMITIE CODE, gan arī iesaistīt viņus darbībā jebkurā posmā, ja viņi būtu ieinteresēti uzņemties aktīvu lomu. Tāpēc šķiet svarīgi atklāt, kuras pamatvērtības un vadošie principi nosaka šo partnerību.

Vienlaikus šis ir partneru mēģinājums kopā uzrakstīt vadlīnijas, tā bijusi pirmā kopējā aktivitāte, kas vienlaikus kalpo kā iespēja kolektīvi reflektēt par kopējām vērtībām, veicināt aktivitāšu konsekventu īstenošanu dažādajos nacionālajos kontekstos, kā arī atbalstīt eiropeisku skatījumu uz globālās pilsoniskās izglītības veidošanu, lai aktivizētu migrācijas un attīstības saikni. Šis dokuments ir arī sava veida “džentlmeņu vienošanās”, kas atzīst, ka ieviešanas procesi un metodoloģijas ir funkcionālas, vērstas uz sagaidāmo rezultātu sasniegšanu.

Šajā rindkopā izklāstītas tās **vērtības**, kurās balstās AMITIE CODE projekts. Tiek pieņemts, ka **uzticība** šīm vērtībām nav nekas ārējs vai iepriekšējs attiecībā uz šī projekta ieviešanu, bet drīzāk ir šī procesa neatņemama sastāvdaļa. Kaut arī

ikviens no šiem principiem ir jāapsver ciešā saistībā ar citiem, tomēr šeit aprakstītie principi tiek novērtēti nevis tikai paši par sevi, bet drīzāk caur to ietekmi uz rīcības kvalitāti. Šajā ziņā tiem ir izšķiroši svarīga nozīme, lai noteiktu šī projekta uzdevumu ietvaru un kontekstu, kā arī orientētu partnerus uz kopēju un individuālu metodoloģiju, praksi un sadarbības procedūrām visa projekta gaitā; tiem ir būtiska nozīme, nodrošinot viņu uzticību AMITIE CODE pieejai gan praksē, gan teorijā.

Saskaņā ar ANO Cilvēktiesību centra 1994. gadā izdoto rokasgrāmatu “Cilvēktiesības un sociālais darbs” **cilvēktiesības** ir nenodalāmas no visu sociālā darba veicēju zināšanām un prakses, savukārt **sociālais darbs** nozīmē: “cilvēktiesību profesiju, kuras pamatpieņēmums ir katra cilvēka patiesā vērtība, bet viens no tās galvenajiem mērķiem ir veicināt vienlīdzīgas sabiedrības veidošanu, kas varētu piedāvāt cilvēkiem drošību un attīstību, saglabājot viņu cieņu” (3.lpp.) Pirmkārt un galvenokārt cilvēktiesības ir daļa no mūsu nacionālā un Eiropas tiesiskā ietvara, paužot tās pamatvērtības, standartus un mērķus, uz kuriem uzbūvētas mūsu modernās sabiedrības, un tādējādi – normas, kurām mūsu sistēmām ir jāatbilst. Otrkārt, kā uzsveris Apvienoto Nāciju Augstā cilvēktiesību komisāra birojs,¹ pieņemt cilvēktiesībās balstītu pieeju nozīmē koncentrēt uzmanību uz **izslēgtu vai marginalizētu** cilvēku tiesībām, vai tādu cilvēku tiesībām, attiecībā uz kurām pastāv to pārkāpšanas risks. Šāda pieeja pieprasa holistiska skatījuma izvēli, proti, vienmēr ņemt vērā to vidi, kurā darbojamies un mijiedarbojamies, kopumā, sākot no indivīda, ģimenes un grupas dimensijas līdz plašākām sociālām, politiskām un tiesiskām

1 Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (2006) Frequently Asked Questions On A Human Rights-Based Approach To Development Cooperation, United Nations, New York, Geneva, pp. 16-18, pieejams: <http://www.ohchr.org/Documents/Publications/FAQen.pdf> (skatīts 2015. gada 13. novembrī).

dimensijām. Tā prasa vienmēr novērtēt cilvēka **līdzdalību** un **aktīvo lomu**, kā arī koncentrēties uz tām, proti, visu to cilvēku, kurus šīs aktivitātes skar vai kuri ir tajās iesaistīti. Cilvēktiesībās balstītā pieeja ir gan morālā, gan tiesiskā ziņā vērtīga pati par sevi, bet tāpat arī tai piemīt instrumentāla vērtība, jo tā nodrošina labāku mūsu darbības kvalitāti.

Ikvienā darbībā, kurā pieņemta cilvēktiesībās balstīta pieeja, kā tas ir AMITIE CODE projektā, **individuālās, kolektīvās un institucionālās atbildības** jautājumam ir izšķiroša nozīme. Institucionālā atbildība par savu darbību, kā arī savu mērķu un procedūru noteikšanu atbilstoši starptautiskajām un nacionālajām cilvēktiesību normām un standartiem šķiet pašsaprotamāka, tomēr tāda pati atbildība gulstas arī uz indivīdiem, kuriem, kā uzsvēris Apvienot Nāciju Augstā cilvēktiesību komisāra birojs, arī “ir vispārēja atbildība par kopienu kopumā un kuriem, kā minimums, ir jāievēro citu cilvēktiesības”.² Šādi paši pienākumi cilvēktiesību jomā attiecas arī uz formāli izveidotām grupām, starptautiskām organizācijām un citiem nevalstiskā sektora dalībniekiem, kuri, savukārt, ir kādu cilvēktiesību **kolektīvā** dimensija, kas itin bieži ir izšķiroši svarīga, lai panāktu šo tiesību jēgpilnu atzīšanu un īstenošanu. Vietējo/ reģionālo **kopien**u formāla, aktīva, zinoša un izprotosa **atzīšana** un **iesaistīšana** patiesībā ir vēl viena izšķiroši svarīga vērtība/ apņemšanās, kas ir AMITIE CODE pieejas pamatā, proti, šādam atzīšanas un iesaistīšanas procesam kā tādām ir būtiska ietekme uz spēju izprast daudzus, atšķirīgus un pārklājošos, reizēm – konfliktējošus kontekstus, kuros ienāk jebkura interence; ideju, ieskatu un perspektīvu apmaiņu un ieguvu; nodrošina, ka tiek identificētas tās aktivitātes un procedūras, kuras vispārliciecināšāk varētu reaģēt uz konteksta vajadzībām, kā arī visu iesaistīto dalībnieku gaidām.

Mēs ticam, ka **daudzveidības novērtēšana** ir izšķiroši svarīga izglītības un profesionālā kompetence. Tā ir spēja taisnīgi vadīt visus cilvēkus, atbalstīt vienlīdzīgu un taisnīgu izturēšanos pret visiem un iespējas visiem, kā arī sekmēt iekļaujošu atmosfēru, kurā brīvi dalās ar **dažādām domām un izteiksmes formām** un tās integrē. UNESCO Kultūras daudzveidības manifests apstiprina, ka mūsu aizvien daudzveidīgākajās sabiedrībās ir būtiski nodrošināt harmonisku saskarsmi starp tautām un grupām ar plurālām, dažādām un dinamiskām kultūrientitātēm, kā arī to vēlmi dzīvot kopā. Kultūras daudzveidība šādā nozīmē ir viena no attīstības saknēm, saprotot to nevis vienkārši kā ekonomisko izaugsmi, bet arī kā līdzekli, ar ko sasniegt lielāku gandarījumu sniedzozo intelektuālo, emocionālo, morālo un garīgo esību. Tāpēc daudzveidība ir jā saglabā, jā nostiprina un jā nodod nākamajām paaudzēm kā cilvēciskās pieredzes un centienu liecība, lai sekmētu radošumu un dialogu.

Mēs uzskatām šo projektu par līdzekli, ar ko iedibināt paliekošu **sadarbību** starp partneriem, atzīt citam cita lomu, to sekmēt, strādāt kopā, veicinot pārmaiņas mūsu pilsētās. Mūsu sadarbības pamatā ir **iekļaušana** un **atvērtība**. Ar iekļaušanu mēs saprotamu praksi neizslēgt **līdzdalību**, pamatojoties uz rasi, ādas krāsu, dzimumu, dzimti, seksuālo orientāciju, valodu, reliģiju, politiskajiem vai cita veida uzskatiem, nacionālo vai sociālo izcelsmi, īpašumu, izcelsmi vai cita veida statusu. Ar atvērtību mēs saprotam neviltotu un patiesu komunikāciju starp mums un apņemšanos veicināt projekta aktivitāšu labuma guvēju, ieinteresēto pušu grupu vai jaunu dalībnieku, kuri izrāda interesi par projektu vai tajā skartajiem jautājumiem, izvirzīto ideju un priekšlikumu **pieņemšanu un nostiprināšanu**.

Konsekventi pieņemot cilvēktiesībās balstītu pieeju, tiek veidotas un īstenotas **ilgtspējīgas un multiplicējamās** aktivitātes, jo tās mērķis ir, atzīstot un novērtējot visu dalībnieku

aktīvo lomu un līdzdalību, pilnvarot dalībniekus, uzlabot prasmes un nostiprināt savstarpējos izzināšanas, sadarbības un informēšanas procesus. Pamatojoties uz vietējo/ reģionālo kopienu atzīšanu un iesaistīšanu, kā arī iekļaujošu un atklātu pieeju, AMITIE CODE spēj savienot un turpināt esošo vai pagātnes pozitīvo pieredzi un reaģēt uz cilvēku un teritoriju reālām un neatliekamām vajadzībām, neatkarīgi no izdarīto un vienlaikus “neizgudrojot riteni no jauna”.

Apzinoties to, ka **komunicēt un informēt** par projektu ir sarežģīti tā izglītojošā rakstura dēļ, kā arī tāpēc, ka daudzi jautājumi, kuriem tas pievēršas, ir sarežģīti (vēl jo vairāk laikā, kad migrāciju bieži vien kļūdaini min kā drošības un ekonomisko draudu Eiropas sabiedrībām), mums ir kopējas prioritātes komunikācijā – ievērot cilvēka cieņu un atbalstīt taisnīgumu, solidaritāti un taisnību, kā arī uzlabot sabiedrības izpratni par attīstības realitāti un sarežģītību. Tāpēc komunikācijas un informatīvajiem rīkiem ir jābūt **visiem pieejamiem**, tiem jāizmanto pieejami un saprotami dati, jānodrošina, lai pie visiem attēliem būtu skaidras norādes par valsti vai attēlā redzamo cilvēku, jānodrošina, lai, kur vien tas iespējams, tiem, kuru situācija tiek attēlota vai izstāstīta, būtu iespēja pašiem paust savu stāstu, jāizvairās no stereotipiskas valodas un attēliem, izmantojot gan tradicionālos, gan jaunus medijus.

1.2 AMITIE projektā gūtās mācības: zināšanas distances mazināšanai (Autore: Lučija Freza)

AMITIE CODE turpina projektu AMITIE, kura mērķis bija uzlabot Eiropas vietējo pašvaldību un nevalstiskā sektora dalībnieku prasmes komunicēt par migrāciju un attīstību. Tiek uzskatīts, ka šādām prasmēm ir izšķiroša nozīme, radot ie-

dzīvotāju un vietējo kopienu vidū augstu izpratnes līmeni par procesiem, kas saista migrāciju ar globālo attīstību, veicināt izpratni par migrācijas iemesliem, atbalstot un ievadot pilsētas demogrāfiskās pārmaiņās un kultūru daudzveidībā, kā arī vērsties pret standartveida komunikāciju, kas parasti nepalīdz atklāt sarežģītību.

AMITIE partneri, tostarp pārstāvji no Latvijas, Itālijas, Spānijas, Rumānijas un Brazīlijas, ir vienprātīgi, ka, lai aktivizētu efektīvu starpkultūru dialogu, nepieciešams uzlabot dalībnieku spējas aizsniegt plašāku sabiedrību, lai pārvarētu risku, ka tiek aptverts tikai ierobežots pilsoņu loks, kuri jau ir jutīgi pret šiem jautājumiem, un tādējādi tiktu neitralizēti centieni sekmēt atvērtākas un plurālistiskas sabiedrības veidošanos.

AMITIE noritēja no 2011. gada martam līdz 2013. gada maijam, īstenojot šādas aktivitātes, kurās visās centās izmantot zināšanas distances mazināšanai (zināšanas par problēmām, citam par citu, par dažādām valstīm un kultūrām, par institūcijām un lomām):

- **Akadēmiskais pētījums** par migrāciju, attīstību un cilvēktiesībām (MAC) Latvijā, Itālijā, Spānijā, Rumānijā un Brazīlijā;
- **4 fokusgrupu par sociālo komunikāciju ciklu**, iesaistot 135 cilvēkus no migrantu, jauno pilsoņu un citu ieinteresēto pušu vidus Rumānijā, Latvijā, Itālijā un Spānijā, izstrādājot Noslēguma rekomendācijas par to, kā realizēt efektīvu komunikāciju kampaņu par MAC;³
- **tiešsaistes apmācību platforma** par MAC, izmantoja 111 studenti;
- **ieredņu apmācība** par migrāciju, attīstību un cilvēktiesībām, izmantojot pēcdiploma studiju e-izglītības

3 <http://www.youtube.com/watch?v=2wTaEtmEBQ>
<http://www.comune.bologna.it/amitie/training.php?id=13>

platformu (apmācīts 81 cilvēks: 21 Latvijā, 30 Spānijā un 30 Rumānijā);

- 30 ierēdņu un attīstības jomā strādājošo apmācība, izmantojot **Augstāko apmācību kursu** par migrāciju, attīstību un cilvēktiesībām Itālijā;⁴
- **atjaunināti semināri** vidusskolu skolotājiem, lai apgūtu metodoloģijas un izmēģinātu rīkus MAC satura integrēšanai tradicionālajā izglītības saturā, īstenoti AMITIE partnervalstīs, iesaistot 85 skolotājus, tostarp, skolu direktorus;
- **semināri vidusskolu skolēniem, īstenoti visās AMITIE partnervalstīs, iesaistot 550 skolēnus;**⁵
- **starptautiska komunikāciju kampaņa**, pamatojoties izteikumā “*Šis ir mans stāsts. Vai mūsu?*”, ko veidoja starptautisks festivāls ar apmēram 10 000 apmeklētāju, daudziem pasākumiem un semināriem ar dažādām ierīcībām pusēm, tiešsaistes un bezsaistes komunikāciju rīkiem, piemēram, animēta infografika un specializēts blogs.⁶

Eiropas Komisija prezentējusi šo projektu kā vietējo pašvaldību labo praksi globālās pilsoniskās izglītības jomā, it īpaši attiecībā uz tādām tā iezīmēm kā **līdzdalība un radošums**.

Partneri izteikušies, ka vienas un tās pašas aktivitātes devušas dažādus rezultātus atkarībā no iesaistītās pilsētas un galvenokārt – partnerības dažādās uzbūves dēļ. Patiešām, tajos gadījumos, kad partnerību veidoja vairāki un dažādi partneri, rezultāti ietvēra arī pārmaiņu procesu vietējās pašvaldības praksē vai politikā. **“Jauno pilsoņu”, kopienu un diasporas**

biedrību tiešās iesaistīšanas process nostiprinājis partneru zināšanas par pilsoniskās sabiedrības resursu daudzveidību, kas it īpaši noder vietējām pašvaldībām; tas ir ļāvis paust kultūras daudzveidību; kā arī **izveidot/ nostiprināt attiecības starp dažādiem dalībniekiem un projektiem**, piemēram, tiem, kuri tradicionāli uzskatīti par tādiem, kas pārstāv “sadarbību”, un tādiem, kas pārstāv “imigrāciju”, kā arī piedāvājis migrantiem telpu, kur būt Eiropas “urbāno tēlu” un stāstu galvenajiem varoņiem un veidotājiem. Ikviens šajā projektā iesaistītais cilvēks mācījās no **dažādiem iesaistītajiem partneriem un cilvēkiem**, savienojot **dažādas specializēto zināšanu jomas un dažādas pieejas**, strādājot ar vieniem un tiem pašiem tematiem.

Pateicoties piedāvāto pasākumu dažādošanai, līdzdalība piedāvātajās aktivitātēs dalībnieku ziņā bijusi liela, konstanta un daudzveidīga. dalībnieku kategoriju ziņā. Tādu līdzdalību, ko var raksturo kā plašu un pilnīgu, uzskata par labu elementu, kas ļauj uzskatīt, ka dalībnieku zināšanas būs noturīgas vai ka vismaz uz viņiem tā būs atstājusi pozitīvu ietekmi. Sanāksmēs un pasākumos piedalījās arī politikas veidotāji, it īpaši tajās pilsētās, kurās vietējā pašvaldība bija iesaistīta kā partneris.

Savukārt Spānijas partneris ziņoja par grūtībām saistīt līdzdalību apmācībās vai kampaņu aktivitātēs bez samaksas vai kompensācijas, jo kopumā cilvēkiem un iestādēm nav resursu neobligātu aktivitāšu apmeklēšanai. Ir svarīgi apsvērt šo risku un pievērst uzmanību aktivitāšu pieejamībai, kā arī stimuliem dalībniekiem.

It visur minēts, cik svarīgi **ir savlaicīgi plānot izglītojošās aktivitātes**, it īpaši – strādājot ar skolām. Viens no pozitīvajiem aspektiem bija tāds, ka skolotāji bija aktīvi iesaistīti skolēnu laboratoriju īstenošanā **mācību gada laikā**, tas nozīmēja, ka visi skolēni bija uz vietas un skolotāji varēja redzēt, kā organizēt līdzīgas aktivitātes un kā vadīt diskusijas par tā-

4 <http://www.comune.bologna.it/amitie/training.php?id=61>

5 <http://www.comune.bologna.it/amitie/training.php>

6 <http://www.comune.bologna.it/amitie/campaign.php>;

<http://www.comune.bologna.it/amitie/festival.php>;

<https://www.youtube.com/watch?v=L1Ya7ZuYGr4>

diem tematiem kā patēriņa stili, individuālā un kopienas atbildība par globālo attīstību. Otrs attiecās uz **sadarbību ar** skolās strādājošajiem **kultūru mediatoriem**.

Teorētisko zināšanu par migrācijas jautājumiem apvienošana **ar praktiskiem neformālās izglītības** vingrinājumiem palīdzēja skolēniem saprast, ka migrācija ir sarežģīts process un ka patiešām pastāv pozitīvi migrācijas aspekti un tiem ir/ tie ir attīstības faktors/ potenciāls Eiropas kopienām. Skolēnu un skolotāju vidū izplatīja plašākas zināšanas par dažādām kultūras izpausmēm un komunikāciju kanāliem, tāpat arī vietējo un ārvalstu skolēnu saziņa uzlabojās, pateicoties uz savstarpēju sapratni vērstām aktivitātēm.⁷

Vietējām pašvaldībām un NVO pārstāvjiem negaidīts apmācības aktivitāšu rezultāts bija dažādu jomu un departamentu **profesionāļu pieredzes apmaiņa**. Dalībnieku atgriezeniskā saite bija ļoti laba un pozitīvi ietekmējusi viņu sadarbību. Ierēdņi uzzināja par iekšējās un ārējās komunikācijas svarīgumu, saprotot, ka tas ir spēcīgs rīks, ko izmantot, lai veidotu saites, veicinātu telpas radīšanu dialogam, kā arī paplašinātu zināšanas citam par citu un savstarpēju uzticēšanos, arī uzticēšanos pašām aktivitātēm. Boloņas Universitāte ziņoja, ka iemācīju-

sies uzcītīgāk un regulārāk strādāt ar vietējām pašvaldībām un biedrībām.

Cineteca di Bologna vadītā izpratnes veicināšanas kampaņa radīja **līdzdalības telpu diskusijām un komunikācijai**, kurā galvenie varoņi bija migranti, tomēr, lai panāktu reālu ietekmi uz sociālajām un politiskajām pārmaiņām, tai vajadzējais noritēt ilgāk par 6 mēnešiem. Projektam beidzoties, dažās pilsētās notikusi sociālo attiecību un komunikācijas palēnināšanās, bet tagad, jaunajā projekta posmā, ir iespēja tās atdzīvināt. Katra partnerpilsētā piedāvāja kampaņas pasākumu un materiālu stratēģisku izvietojumu. Visur atzīts, zemu izmaksu aktivitāšu skaitu, kurām tik un tā ir liela izglītojoša ietekme, varētu palielināt.

Visi partneri ir vienprātīgi, ka **būtiska ietekme panākta ar komunikācijas kampaņu, kā arī ar apmācību un skolas semināru aktivitātēm**. Dažādām mērķa grupām plānoja dažādas aktivitātes, ņemot vērā katras grupas specifiskās vajadzības, kā arī izvēloties katrai grupai piemērotas metodes. **Plašāku auditoriju** uzrunāja ar kampaņām, kuras kopumā vērtēja kā ļoti iedarbīgas, jo tika pieņemts lēmums izvēlēties īstus lieciniekus, kuri bija gatavi dalīties savos stāstos ar vietējo kopienu. Visi liecinieki bija apmierināti un pateicīgi par iesaistīšanu, jo tā palīdzējusi viņiem justies integrētiem uzņemtajā sabiedrībā. Auditorijai kopumā kampaņa patika, jo tās mērķis nebija mācīt, kā “pareizi domāt”, bet parādīt reālus cilvēkus, kas mācās, strādā, ir iesaistīti brīvprātīgās aktivitātes, proti, dod labumu sabiedrībai.

Dzimumu līdztiesību sekmēja, paredzot vienādu sieviešu un vīriešu dalībnieku skaitu aktivitātēs, starp galvenajiem runātājiem pasākumos, starp lieciniekiem. **Vides ilgtspēju** nodrošināja, rūpīgi izmantojot projekta materiālos resursus, cenšoties pēc iespējas samazināt papīra, elektrības, degvielas, utt. patēriņu.

7 Boloņā izmantoja šādus jautājumus, lai izraisītu interesi par problēmām un stimulētu mijiedarbību:

- a. *Vai migrācija ir tiesības?*
- b. *Vai migrācija ir attīstības avots ekonomikai un sabiedrībai kopumā?*
- c. *Vai varam uzskatīt attīstību par cilvēktiesībām?*
- d. *Vai migrācija var būt resurss arī migranta izcelsmes valstij?*
- e. *Kā iedzīvotāji migranti sekmē mūsu valsts nacionālo pārticību un labklājību?*
- f. *Vai pārvietošanās un aprītes brīvība var radīt labākas attīstības iespējas gan iedzīvotāja migranta izcelsmes, gan mītnes valstij?*
- g. *Kā migrācijas politika ietekmē ārvalstu pilsoņa iespējas kļūt par resursu un pārticības avotu valstij, kurā viņš/ viņa dzīvo?*
- h. *Kā komunicēt par migrāciju kā par attīstības procesu?*
- i. *Kā sekmēt iedzīvotāju migrantu reālo līdzdalību, veidojot lokāli integrētu kopienu?*

Partneru sadarbība bija lieliska, tomēr tā nespēja pārvarēt distanci, ko radīja Resifi pilsētas jaunā politiskā vadība. Papildus koordinācijas sanāksmēm regulārus kontaktus uzturēja, izmantojot e-pastus, telefona un *Skype* sakarus, lai risinātu problēmas un apmainītos viedokļiem par turpmākiem soļiem projekta ieviešanas gaitā.⁸

Latvijā projekts palīdzēja **iedibināt labu sadarbību ar žurnālistiem**, turpretim citās valstīs mediju iesaistīšanās nebija tik pamanāma. Dažās valstīs attiecības ar valsts iestādēm bijušas sliktas, to vajadzējis adekvātāk risināt, lai atbalstītu projekta aktivitāšu ilgtspēju un replicējamību. Visbeidzot ... **attiecības ar gala labuma guvējiem un mērķa grupām** izvirzījušas gaidas un idejas, kurām AMITIE CODE partneriem būtu vērts pievērsties un tās apsvērt, turpinot projektu.

⁸ “Mums, AMITIE partneriem, pašiem nācās pārvarēt savu iekšējo daudzveidību (kultūru, iepriekšējās pieredzes, profesionālisma ziņā), kas ļāva mums sasniegt konsensu par virzību un vīziju, attīstot kampaņu un projektu kopumā, it īpaši – pārvērtējot mūsu dažādās kapacitātes, idejas un iedvesmas, kas tad padarīja AMITIE produktus tik spēcīgus un starptautiskus.” (Džūlija Grasili (Giulia Grassilli), AMITIE kampaņas koordinatore)

1.3 Migrācija, attīstība un cilvēktiesības (Autore: *Annalīze Furija (Annalisa Furia)*)

Migrācija, attīstība un cilvēktiesības ir sarežģītas un caurviju parādības. Izpratne par to dažādajām dimensijām un saitēm, integrējot tās politikā, praksē un procedūrās, ir būtiskākie turpmāko gadu un mūsu sabiedrību izaicinājumi.

Migrāciju vairs nevar pasniegt kā neregulāru parādību, jo tā aizvien bijusi un noteikti arī nākotnē būs strukturāls mūsu sabiedrību elements. Kaut gan to bieži formulē ekonomikas vai drošības izteiksmē, migrācija ir “totāls sociāls fakts”, proti, parādība, kas atstāj sekas visā sabiedrībā, iesaistot ekonomiskās, tiesiskās, politiskās, kultūras un reliģijas jomas. Tā ir dinamiska un nepārtraukti mainīga parādība, kura redzami ietekmē migrējošo dzīves, taču ietekmē arī tos, kas sastopas, mijiedarbojas, dzīvo un strādā kopā ar migrantiem un cilvēkiem, kuri pārvietojas. Kaut gan migrāciju var saistīt ar traģēdijas, ciešanu, ļaunprātīgas izmantošanas un noziedzīgas darbības idejām un tēliem un publiskajās debatēs šīs asociācijas bieži tiek raisītas, migrācija ir arī izšķiroši svarīgs resurss. Kā tāda tā ir aicinājums uz pārmaiņām, un, ja to adekvāti konceptualizē un novērtē, tā var iezīmēt vērtīgu pārmaiņu vektoru.

Attīstība, tās diezgan īsās pastāvēšanas vēstures lielākajā daļā, uztverta kā ekonomiskā izaugsme un tehnoloģiju pānese, kā IKP izteiksmē mērīts valsts ienākumu pieaugums. Kopējā pamatideja bija tāda, ka ekonomiskā izaugsme un tehnoloģija var sekmēt sabiedrību vispārīgu attīstību, proti, arī sociālu un politisku. Daudzo attīstības sadarbības projektu neveiksmju analīze kopā ar radikālām izmaiņām paradigmā, ko galvenokārt virzījuši Amartija Sens (*Amartya Sen*) un Mahbubs ul Haks (*Mahbub ul Haq*), sekmējusi to, ka kopš deviņdesmitajiem gadiem pieņemts atbilstošāks priekšstats par attīstību, proti, tautas attīstību. **Tautas attīstība**, kā skaidri formulēts Tautas

attīstības programmā, nozīmē “paplašināt cilvēku dzīves bagātību, nevis tikai tās tautsaimniecības, kurās cilvēki dzīvo, bagātību. Šīs pieejas centrā ir tainīgu iespēju un izvēles radīšana visiem cilvēkiem”.⁹ Tā vietā, lai koncentrētos tikai uz ekonomisko izaugsmi, tautas attīstība pievēršas cilvēku labklājībai, tam, kā palielināt viņu spēju būt un darīt to, kas ir viņu dzīvē svarīgi.

Cilvēktiesību normas un principi, kas izriet no daudzām ANO konvencijām un deklarācijām, kā arī ES Pamattiesību hartas, veido mūsu nacionālo un Eiropas tiesisko ietvaru. Tie nodrošina mūsu sabiedrībām pamata vērtības, standartus un darbības principus, kā arī kopējus mērķus. Cilvēktiesību aizsardzība un sekmēšana, kurai bieži pārmet, ka tā tiek izmantota kā rietumu hegemonijas/ interešu instruments, mūsdienu sabiedrībā galvenokārt pievēršas vienlīdzības un nediskriminācijas veicināšanai, pastiprinot sociālos pakalpojumus, kā arī atšķirību institucionālo atzīšanu, atzīstot indivīdu un grupu kultūras un līdzdalības tiesības, kā arī izveidojot adekvātas daudzlīmeņu apmācības stratēģijas, mērķtiecīgus emancipācijas procesus un pieejamas komunikāciju kampaņas. Tādējādi cilvēktiesības ir svarīgi mūsu dzīves elementi, vērtīgi rīki, ar kuriem vērsties pret nevienlīdzību, ļaunprātīgu izmantošanu un diskrimināciju. To aizsardzību nevar uztvert kā citiem uzspiestu slogu. Drīzāk to vajadzētu uztvert kā kopēju, kolektīvu un individuālu pienākumu.

Katru no šiem jautājumiem (migrācija, attīstība, cilvēktiesības) var risināt atsevišķi, un tā bieži dara,

⁹ Human Development Programme, What is Human Development?, pieejams: <http://hdr.undp.org/en/content/what-human-development> (skatīts 2015. gada 12. novembrī).

izmantojot katram sektoram specifisko zināšanu kopumu, valodas un tehniskās īpatnības. Tikai nesēn, pateicoties zinātnieku un praktiķu spēcīgam aicinājumam uz integrāciju un koordināciju, attīstības-migrācijas saikne ieņēmusi augstu vietu starptautiskajā un Eiropas darba kārtībā.

Kā izcelts AMITIE Konteksta ziņojumā, kas veido teorētisko ietvaru, kurā balstās AMITIE CODE,¹⁰ pirmais mēģinājums saistīt attīstību un migrāciju parādījās septiņdesmitajos gados, kas izpaudās kā slikti formulētais lozungs “Palīdzēsim viņiem mājās!” Vēlāk migrācijas politiku sāka balstīt mītā par migrantu atgriešanos – agrāk vai vēlāk – viņu “mājās”, un migrāciju konceptualizēja tikai tās ekonomiskajā dimensijā.

No astoņdesmito gadu sākuma tika piedāvāts izstrādātāks un sarežģītāks migrācijas un attīstības saistīšanas veids, izmantojot **līdzattīstības** jēdzienu. Sami Nairs (*Sami Nair*) uzskata, ka līdzattīstība ir “piedāvājums integrēt imigrāciju un attīstību tādā veidā, lai gan izcelsmes, gan uzņemošā valsts gūtu labumu no imigrācijas plūsmas. Tas nozīmē radīt konsensā balstītas abu valstu attiecības, kurās imigrējušo cilvēku ieguldījums uzņemošajā valstī nenozīmē zaudējumu izcelsmes valstij”.¹¹

No šī sarežģītā jēdziena izrietošais būtiski atšķiras no lozunga “Palīdzēsim viņiem mājās!”. Tas ietver ideju, ka migranti aktīvi darbojas attīstības procesos, kopējos projektos, kas var dot labumu gan izcelsmes, gan mērķa kopienām, kā arī par da-

¹⁰ Amitié Konteksta ziņojuma autori ir Bernardo Venturi, Gustavo Gozzi un Annalisa Furia projekta AMITIE pirmajā posmā. Ziņojums ir pieejams: http://www.comune.bologna.it/amitie/allegati/1329396739_Context%20Report%20%20full%20text%20web.pdf (skatīts 2016. gada 12. novembrī). Skatīt īpaši 6. un 7.lpp.

¹¹ Skat. Ivi, p. 6.

žādām saitēm un iekļaušanas formām, atzīšanu un integrēšanu “te” un “tur”. Tomēr, lai cik fascinējošs līdzattīstības jēdziens būtu, to mēdz izmantot tikai kā “modes vārdu” tradicionālākos projektos, kuros migranti iesaistīti tikai kā labuma guvēji vai kuru mērķis ir sekmēt migrantu atgriešanos, vai, pat vēl vienkāršāk, naudas pārvedumu apriti.

Nesenā pagātnē, 2006. gada septembrī, ANO Ģenerālā asambleja organizēja Augsta līmeņa dialogu (ALD) par starptautisko migrāciju un attīstību, lai apspriestu starptautiskās migrācijas un attīstības daudzdimensionālos aspektus. Pēc Augsta līmeņa dialogā izdarītajiem secinājumiem ir pieņemti daudzi dokumenti un stratēģijas, tostarp Komisijas paziņojums “Migrācijas ietekmes uz attīstību maksimalizācija” (COM (2013) 292 final). Otrais Augsta līmeņa dialogs par šo jautājumu notika 2013. gadā, kā rezultātā ir vienprātīgi pieņemta Deklarācija, kurā vēlreiz uzsvērtā nepieciešamība “risināt migrācijas un attīstības sarežģītās savstarpējās attiecības”, ka arī nepieciešamība sekmēt “visu migrantu, neatkarīgi no viņu migrācijas statusa, cilvēktiesības un pamatbrīvības”.¹²

Līdztekus oficiālajiem dokumentiem un deklarācijām ir būtiski integrēt attīstību, migrāciju un cilvēktiesības, lai efektīvi risinātu izaicinājumus, ko rada migrācijas fenomens un iespēju nevienlīdzība pasaulē. Taču šis uzdevums ir sarežģīts un grūts, un tas nenozīmē, ka migrantiem vajadzētu kļūt par “attīstības rīkiem” vai ka attīstības sadarbību vajadzētu pastiprināt, lai novērstu migrāciju. Tas drīzāk nozīmē apzināties, kā migrācija, attīstība un cilvēktiesības cita citu ietekmē, gan tās visas, gan pa divām, un apzināties arī no tā izrietošo. Tas nozīmē mēģināt gan teorijā, gan praksē risināt šos jautājumus

koordinēti un integrēti, kā arī uzturēt kritisku pieeju jebkurai jēdzienu vai teoriju instrumentālai lietošanai, kā arī vērsties pret jebkuru izolējošu risinājumu vai pieeju.

Tas nozīmē, ka jebkuras darbības vai mijiedarbības centrā jāliek cilvēki, vai attiecīgās valsts piederīgie vai migranti, un cilvēku kopienas. Tas nozīmē aicināt uz reālām un tāpēc **ārkārtīgi grūtām un izaicinošām pārmaiņām** mūsu uzskatos par migrāciju, attīstību un cilvēktiesībām un no tiem izrietošajā rīcībā.

1.4 “Ilgtspējīgas attīstības plāns 2030”

(Autors: *Ulriks Šenks (Ulrich Schenck)*)

Vēl viens projekta finansējuma avots ir salīdzinoši jauns: ANO Ģenerālās asamblejas “**Ilgtspējīgas attīstības plāns 2030**”. Šajā visaptverošajā pieejā Tūkstošgades mērķu formulēšanai no jauna, kā arī politikas un politiku apvēršņa paplašināšanai lielā mērā atspoguļojas tie principi, kas atbilst projekta mērķiem un uzdevumiem (un pamatiem).

2015. gada 25. septembrī ANO Ģenerālā asambleja pieņēma jaunu darba kārtību: “Ilgtspējīgas attīstības plāns 2030”.¹³ Jaunā darba kārtība, kas pārskata iepriekšējos “Tūkstošgades mērķus”, izvēlējusies universālu pieeju un nosaka lielākus pienākumus attīstītajām valstīm. Tāpat arī tā veido pamatu mainīgajai globālajai partnerībai. 17 no jauna formulētie Ilgtspējīgas attīstības mērķi (IAM) saista ilgtspējas principu ar ekonomisko, vides un sociālo attīstību.

Kādas ir jaunās dimensijas? Viena būtiska izmaiņa ir

12 Skat. Declaration of the High-level Dialogue on International Migration and Development (A/68/L5), 2. un 10. punkts, pieejama: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/68/L5 (skatīta 2015. gada 12. novembrī).

13 Papildus atsaucies skat.: <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

IAM16, kas pievēršas miera, labas pārvaldības un iekļaujošu institūciju nozīmei ilgtspējīgā attīstībā. Ārējo ekspertu pirmā reakcija bija – tā kā IAM16 priekšmets ir tik sensitīvs, tad mērķi nav iespējams noformulēt lakoniski, viegli komunicējamā, bet vienlaikus – kas nav mazsvarīgi – uz rīcību orientētā veidā.

Tāpat arī Darba kārtības autori atzīst reģionālo un vietējo struktūru, reģionālo ekonomisko situāciju, kā arī īpašo izaicinājumu ilgtspējīgai attīstībai nozīmību. “Reģionālās un vietējās ietvarstruktūras var veicināt ilgtspējīgas attīstības politikas efektīvu iztulkošanu konkrētās darbībās nacionālajā līmenī” (21. nodaļa).

Tāpat arī starptautiskajās attiecībās iesaistīts vairāk pārnacionālu dalībnieku nekā jebkad agrāk, starp tiem – globālā mērogā strādājoši komerciāli uzņēmumi, labdarības fondi (tāds kā Bila un Melindas Geitsu Fonds un Džordža Sorosa dibinātais Atvērtās sabiedrības fonds), kā arī starptautiskas nevalstiskās organizācijās, piemēram, *Greenpeace*.

Partnerību veidošanai dažādos telpiskajos līmeņos ir svarīgs 17. mērķis, kas saucas “Nostiprināt ieviešanas līdzekļus un atjaunināt Globālo partnerību ilgtspējīgai attīstībai.”

Saistībā ar Darba kārtību rakstīts, ka nepieciešama “atjaunināta un nostiprināta Globālā partnerība un salīdzinoši ambiciozi ieviešanas līdzekļi” (60. nodaļa). Viņi cer, ka dokuments sekmēs spēcīgu globālu iesaistīšanos, savedot kopā valdības, pilsonisko sabiedrību, privāto sektoru un citus dalībniekus, kā arī mobilizējot daudz vairāk resursus.

Visbeidzot, tiek plānoti arī turpmāki pasākumi un izvērtēšanas resursi dažādos telpiskos līmeņos, tie būs atklāti,

iekļaujoši, kopdarbīgi un caurskatāmi – un pastiprinās visu nozīmīgāko ieinteresēto pušu iesaistīšanos:

- Nacionālajā līmenī visas dalībvalstis atbalstīs, tām veidojot ambiciozus plānus vispārējās Darba kārtības īstenošanai. Tās var izmantot jau esošos plānošanas instrumentus, tādus kā nacionālās attīstības un ilgtspējīgas attīstības stratēģijas.
- Turpmākie pasākumi un izvērtējums reģionālajā un vietējā līmenī var sniegt noderīgas metodes, lai mācītos no kolēģiem, tostarp, brīvprātīgo izvērtējumu, apmaiņu ar labāko praksi, kā arī diskusijas par kopīgajiem mērķiem. Tiks iniciēta sadarbība ar reģionālajām un vietējām pašvaldībām un organizācijām.

Projekta attīstība vienlīdz svarīgs un iedvesmojošs ir **IAM4**, kas pievēršas izglītībai un kura mērķis ir nodrošināt iekļaujošu un vienlīdzīgas kvalitātes izglītību, kā arī mūžizglītības iespēju veicināšanu visiem. Konkrētāk, mērķis 4.7. pauž sekojošo: “Līdz 2030. gadam nodrošināt, lai visi izglītojamie iegūtu ilgtspējīgas attīstības veicināšanai nepieciešamās zināšanas un prasmes, tostarp, par izglītību ilgtspējīgai attīstībai un ilgtspējīgiem dzīves stiliem, cilvēktiesībām, dzimumu līdztiesību, miera un nevardarbības kultūras veicināšanu, globālo pilsonību, kā arī kultūras daudzveidības un kultūras ieguldījuma ilgtspējīgā attīstībā novērtēšanu.” Kaut gan laikā, kad tapa šis Vadlīnijas, indikatori 4.7. mērķim vēl tika apspriesti, UNESCO “Izglītība 2030., darba kārtība” ir 4.7. ieviešanas ietvarstruktūra, tā nosaka **kognitīvo, socio-emocionālo un biheivristisko pieeju**, proti, “transformējošu” pieeju.

Ilgtspējīgas attīstības plāns 2030 Darba kārtības 2030. ga-

dam noteikšana un pasludināšana ir bijusi projekta informācijas un ietekmes avots, uzsverot līdzattīstības un izglītojošas pieejas svarīgumu, kā arī iedvesmojot šī projekta izvēlēto ceļu: strādāt vietējā līmenī, lai panāktu izmaiņas globālos jautājumos. Šī Darba kārtība uzsvērusi decentralizētas darbības un sadarbības tīklu nepieciešamību, veidojot saiti starp pilsētām attīstītās un mazāk attīstītās valstīs. Šī projekta uzdevumi aprakstīti zemāk. Tie iecerēti kā iepriekšējā projekta AMITIE turpinājums, taču darbību izvērsot plašāk. Joprojām balstoties uz tām pašām vērtībām un principiem, šobrīd uzdevumi izstrādāti tādējādi, lai tos izvērstu vietējās kopienās; prakses izmēģinās un ieviesīs, iesaistot ieinteresētās puses, kas spētu šos centienus turpināt pēc projekta beigām. Tāpat arī nozīmīgāko dalībnieku iesaistīšana šajā solī būs izšķiroši svarīga. Lai panāktu ilgstošu ietekmi, vietējo pašvaldību lomai jābūt būtiskai, bet tikpat svarīga ir arī vietējo kopienu iesaistīšana.

2 PROJEKTA UZDEVUMI

2.1 No izpratnes veicināšanas līdz praksei izmēģināšanai (Autore: Lučija Freza)

AMITIE CODE ir attīstības izglītības Projekts, jeb globālās pilsonības izglītības neformālās mācīšanās jomā, tajā iesaistīti 14 partneri no 6 ES valstīm un to koordinē vietējā pašvaldība. Tiek atzīts, ka vietējo pašvaldību loma aizvien pieaug attīstības izglītībā un izpratnes veicināšanas aktivitātēs. Patiesībā, tām kā politiskiem dalībniekiem var būt specifiskas kompetences ar attīstību saistītās jomās, piemēram, migrācijā un izglītībā, kas, savukārt, var ietekmēt nacionālo politiku.¹⁴ AMITIE CODE iecerēta kā **migrācijas un attīstības saišu pārņemšana no izpratnes praksei**, izmantojot cilvēktiesībās balstītu pieeju. Šajā rindkopā ietverts īss pārskats par tām ES politikas iezīmēm un aspektiem, kurus AMITIE CODE projektā iecerēts attīstīt praksē.

2005. gada decembrī Eiropas Savienība pieņēma **Globālo pieeju migrācijai un mobilitātei** (GPMM), lai integrēti, partnerībā ar trešajām valstīm risinātu migrācijas fenomenu, identificējot trīs galvenos jautājumus: likumīga migrācija, neregulārā migrācija, migrācija un attīstība. 2011. gadā tiem pievienoja ceturto pīlāru – starptautisko aizsardzību un patvērumu.

2007. gada **ES ziņojumā par politikas saskaņotību attīstībai**¹⁵ ir skaidri pateikts, ka arī cita, ne tikai attīstības sadarbības politika atstāj spēcīgu ietekmi uz attīstības valstīm, taču departamentos, kas tieši nenodarbojas ar attīstību, izpratne par to ir zema. Tirdzniecības, vides, klimata pārmaiņu, drošības, lauksaimniecības, zvejsaimniecības, nodarbinātības, migrācijas, informācijas sabiedrības, transporta un enerģētikas politika

ietekmē attīstības valstu ekonomisko, sociālo, vides vai politisko situāciju un izredzes. Šajās politikas jomās ir identificēti daži risināmi jautājumi, kuros varētu nostiprināt sinerģiju ar attīstības politiku, un viens no tiem ir migrācija.

2013. gadā Eiropas Komisija paziņoja, ka efektīvai politikas saskaņotībai ir izšķiroša nozīme efektīvai migrācijas integrēšanai attīstības politikā un ka uz to jātiecas visos attiecīgajos līmeņos un to sadarbībā, tostarp gan reģionālajos, gan vietējos. Lielāka uzmanība jāpievērš vietējo pašvaldību veiktajai attīstības plānošanai, jo lielās pilsētas potenciāli var darboties kā sociālo pārmaiņu katalizators. Tāpat Ilgtspējīgas attīstības plānā 2030 dokumentā teikts, ka jātiecas pēc efektīvas **pilsoniskās sabiedrības iesaistīšanas vietējā plānošanā** saistībā ar migrāciju un attīstību, lai gūtu maksimālu labumu no migrācijas attīstībai, un ir jāstrādā vairāk, lai nodrošinātu pietiekamu zināšanu bāzi.¹⁶

Šobrīd attiecības starp migrāciju un ilgtspējīgu attīstību atspoguļojas 2030. gada darba kārtībā ilgtspējīgai attīstībai, kurā uzsvērts migrantu ieguldījums attīstībā, kā arī tas, kā labāka migrācijas pārvaldība var samazināt globālo nevienlīdzību.¹⁷

Taču 2015. gadā publicēts raksts analizē diskusijas starptautiskajā politikā par migrāciju un attīstību un pretnostata tās reālajai migrācijas un attīstības politikai un praksei 11 Eiropas valstīs, kas bijušas galvenās starptautiskā diskursa ierosinātājas. Dokumentu izpēte sniegusi pamatu vispārējās migrācijas un attīstības politikas, kā arī stratēģiju un to formulēšanai un ieviešanai izveidotās institucionālās vides salīdzinošai analī-

14 European Commission Staff Working Document, DEAR in EUROPE, SWD(2012) 457 final.

15 Commission working paper – EU Report on Policy Coherence for Development COM(2007) 545 Final.

16 Maximising the development impact of migration – The EU contribution for the UN High-level dialogue and next steps towards broadening the development-migration nexus COM(2013) 292 Final.

17 <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

zei. Salīdzinājums atklāj, ka migrācijas un attīstības politika un prakse aizvien vēl atrodas izmēģinājumu un eksperimentu posmā un ka valstis saskārās ar grūtībām, atspoguļojot savu starptautisko nostāju politikā. Kaut arī starptautiskajās diskusijās tiek uzsvērts migrācijas potenciāls attīstībai, vairums valstu politikā joprojām atspoguļojas izpratne par migrāciju kā par problēmu, kas saistīta ar iekšējām īstermiņa interesēm.¹⁸

GPMM lielāka uzmanība pievērsta nacionālajai politikai un tās dalībniekiem, atstājot nomaļus svarīgus, daudzu un ārkārtīgi radošus institucionālos dalībniekus, proti, vietējās un reģionālās pašvaldības. Tradicionāli migrācijas vadības jomā uzsvars likts un nacionālajiem dalībniekiem un tie uzskatīti par prioritāriem, un tikai pavisam nesen starptautiskā kopiena sākusī atzīt vietējās pašvaldības kā svarīgus migrācijas un attīstības jomas dalībniekus. ANO Attīstības programmas Kopējā migrācijas un attīstības iniciatīva (KMAI) šajā jomā bija pioniere – 2008. gadā, un tā tikko publicējusi balto grāmatu par migrācijas iekļaušanu vietējās attīstības plānošanā, kāda ir arī Starptautiskā migrācijas organizācijas nostāja.¹⁹ Baltā grāmata apliecina izpratni par migrācijas un attīstības saistību, atzīstot tās sarežģītību un savstarpējo ietekmi, gan pozitīvo, gan negatīvo, ko migrācija un attīstība atstāj cita uz citu. Tāpat arī tajā pausta **nepieciešamība pieņemt tiesībās balstītu pieeju migrācijai un attīstībai, kurā migrantu tiesību ievērošanu izprot kā jebkura cita veida politikas priekšnoteikumu.**²⁰

18 Theory and Practice? A Comparative Analysis of Migration and Development Policies in Eleven European Countries and the European Commission, Niels Keijzer, Julie Héraud and Malin Frankenhaeuser, 26 MAR 2015

19 White Paper: Mainstreaming Migration into Local Development Planning and Beyond, 2015, <http://publications.iom.int/books/white-paper-mainstreaming-migration-local-development-planning-and-beyond#sthash.WYqbWSMr.dpuf>

20 Skat. arī, AMITIE Context Report, "A human rights-based

Tāpat arī ieteikts atzīt migrāciju par parādību, kas ietver daudzvirzienu kustību, un ka vietējā kontekstā jēdziens "cilvēku mobilitāte" varētu būt piemērotāks nekā "migrācija", jo labāk aptver cilvēku kustības saistībā ar attīstības iespēju sarežģīto un daudzveidīgo raksturu.

Tā kā ne visi partneri piedalījās pirmajā posmā, jaunajiem AMITIE CODE projekta partneriem būs iespēja caur apmācības aktivitātēm veidot izpratni par migrācijas un attīstības vietējām/ reģionālajām iezīmēm, izprotot to tendences un modeļus, tāpat arī paraudzīties uz to no sociālā, kultūras un ekonomiskā skatpunkta. Visi partneri veidos mehānismus, lai konsultētos ar daudzām ieinteresētajām pusēm un nodrošinātu migrantu līdzdalību projekta koordinācijā. Tāpat arī viņi nodrošinās **institucionālo atbalstu sadarbības tīklu veidošanai un migrantu biedrību nostiprināšanai**, kā arī tādas mehānismus, kas paaugstinās to spējas un nodrošinās darbības ilgtspēju ar mērķi sekmēt līdzattīstības projektus izcelsmes valstīs, bet tāpat arī veicināt sociālo iekļaušanu caur uzņemošo pilsētu līdzdalību.

Viens no AMITIE uzdevumiem bija veicināt izpratni un atbildības sajūtu par politiskās saskaņotības nozīmību vietējās pašvaldībās, it īpaši – tehniskā un starpnozaru līmenī. Taču saskaņotas politikas veidošana nav viegls uzdevums, tas prasa ilgtermiņa stratēģiju, un, patiesi, vietējā līmenī ir maz efektīvas politiskās saskaņotības piemēru attīstības jomā. AMITIE CODE ietvers centienus izstrādāt vai pilnveidot šādu politiku.

AMITIE CODE izvēlējās dažas intervences jomas, kas ir multiplikatoru (ierēdņu, migrantu biedrību un skolotāju) izglītošana un apmācība, skolēnu, jauniešu un diasporas iesaistīšana, tradicionālo un jaunu ieinteresēto pušu mobilizēšana,

approach", at pages 13-20, http://www.comune.bologna.it/amtie/alleghi/1329396739_Context%20Report%20-%20full%20text%20web.pdf

kā arī starptautiskās partnerības migrācijas un attīstības jomā stiprināšana.

Projekta uzdevumi, kurus sīkāk izskaidrosim nākamajās lappusēs, ir mobilizēt lielāku iedzīvotāju atbalstu taisnīgām attīstīto un attīstības valstu attiecībām, veicinot visā pilsētā redzamas darbības un uzlabojot politiku, izmantojot svarīgākajiem dalībniekiem un multiplikatoriem domātu apmācību, sadarbību un izglītību. Tāpat tiek plānots aktīvi iesaistīt skolēnus un jaunatni, pateicoties Eiropas pilsētu koalīcijas pret rasismu tīkla klātbūtni teju 80 pilsētās un 22 valstīs, lai veicinātu vienlīdzību, cilvēktiesības un ilgtspējīgu dzīves veidu, sākot no to līdznestā starpkultūru kapitāla. Attiecībā uz multiplikatoriem, izglītojošo darbību mērķgrupa ir vidusskolu skolotāji, ierēdņi un migrantu apvienības, lai nostiprinātu politiku un veidotu migrācijas un attīstības saiknes aktivizēšanai nepieciešamās prasmes un kapacitāti.

2.2 Nodrošināt, ka vietējās pašvaldības uzņemas saistības

(Autore: Heike Kelne-Priznere (Heike Kölln-Prisner))

Kaut gan attīstības un migrācijas politiku nosaka nacionālajā un starptautiskajā līmenī, vietējām pašvaldībām ir svarīga un **izšķiroša loma to īstenojot vietējā līmenī**, itin bieži – risinot izaicinājumus un novēršot trūkumus. Tāpat arī to loma, īstenojot decentralizētas darbības, Kopā ar NVO, it īpaši – diasporas migrantu organizācijām vai attīstības organizācijām, ir iedzīvotājiem redzamas. Pat vairāk, pilsoņiem var būt ietekmīga loma vietējā līmenī, tādējādi veidojot diskursu un rīcību decentralizētai sadarbībai.

Vietējās pašvaldības var būt iesaistītas dažādos veidos: pilsētu mēri, sociālā nodaļa, izglītības nodaļa, nodarbi-

nātības nodaļa, pilsētattīstības nodaļa, kas atbild par dzīvojamajiem namiem un zaļo zonu, pat policija vai citas iestādes, kas saskaras ar pilsoņiem ikdienas situācijās un, gana bieži, ārkārtas situācijās.

Vietējās pašvaldības var izveidot pilsētu **mērķsadarbības aktivitātes**, tādējādi ietekmējot abu pilsētu pašvaldību komunikāciju. Tās var iesaistīt šajās aktivitātēs aktīvus iedzīvotājus un skolas, nodrošinot, ka mērķsadarbība izvēršas dažādos telpiskos līmeņos un papildu kontaktos.

Vietējās pašvaldības var ietekmēt savu politiku atbilstoši taisnīgumam tirdzniecībā, uzņemšanas pasākumiem un integrējošai izglītībai, kā arī daudzos citos veidos: ieviešot līdzattīstības filozofijas ietekmētu politiku, tās var kalpot kā piemērs un atklāti un nepārtraukti sekmēt līdzattīstību.

“Ilgtspējīgas attīstības plāna 2030” (IAM, skat. sadaļu iepriekš) formulēšanas procesā vietējām pašvaldībā ir izšķiroša loma, definējot 11. un 17. mērķi.

11. IAM Ilgtspējīgas pilsētas un kopienas: Daži no šajā jomā aprakstītajiem mērķiem - iekļaujoša, izmaksu ziņā pieejama un ilgtspējīga piekļuve **mājokļiem, izglītībai, atvērta un zaļai telpai** pilsētās uzsvērti kā ļoti svarīgi, it īpaši tādām neaizsargātām grupām kā sievietēm un bērniem. Vietējās pašvaldības var, savu līdzekļu robežās, veidot atklātu un daudzveidīgu atmosfēru, nodrošināt telpu un iespējas satikties, dalīties uzskatiem un pieredzē, kā arī sniegt un saņemt palīdzību un atbalstu pilsētas pilsoniskajā kopienā.

17. IAM Jaunu partnerību veidošana: starp šajā jomā aprakstītajiem mērķiem ir dalīšanās tehnoloģiskajos sasniegumos un attīstībā, lai **mazinātu plaisu starp attīstītajām un attīstības valstīm**. Universitātes, pētniecības institūti un citas iestādes, kas darbojas vietējā vai reģionālā līmenī, var veicināt šī mērķa sasniegšanu, daloties savos sasniegumos visupirms ar saviem līdziniekiem no Āfrikas vai Āzijas, tādējādi nostiprinot

starpkontinentu sadarbību. Tie var veidot apmaiņas programmas ar partneruniversitātēm šajos kontinentos, dodot studentiem iespēju mācīties citam no cita. Tas pats attiecas uz skolām. Vietējās pašvaldības var vadīt starpkontinentu partnerību veidošanu.

Kopumā vietējām pašvaldībām ir svarīga loma, realizējot līdzattīstības pieeju, tāpēc šis projekts koncentrējas uz spēcīgu sadarbību ar vietējām pašvaldībām to dažādajās iestādēs/ funkcijās. AMITIE CODE sekmīgai norisei ir būtiska vietējās pilsoniskās sabiedrības un atbildīgo iestāžu apņemšanās strādāt ar projektu un ilgtspējīgi uzturēt tā mērķus.

2.3 Pastiprināt vietējo iedzīvotāju iesaistīšanos

(Autore: Heike Kelne-Priznere)

“Aizvien sarežģītākajā pasaulē pilsoņu devums ir izšķiroši svarīgs politikas veidošanas resurss. Laba lēmumu pieņemšana prasa sabiedrības zināšanas, pieredzi, uzskatus un vērtības. Grūtu lēmumu ieviešana ir atkarīga no **iedzīvotāju piekrišanas un atbalsta**. Ja pilsoņi lēmumus nesaprot un paši tajos neiesaistās, tad uzticību var viegli pazaudēt” (OECD, 2009). Tāpēc, lai palielinātu jebkuras ar migrāciju/ attīstību saistītas politikas efektivitāti un politisko ilgtspēju, vietējo pašvaldību iesaistīšanos var papildināt ar iedzīvotāju un attiecīgo ieinteresēto pušu iesaistīšanos, tādējādi palielinot ieguvumu. Procesa redzamība, pieejamība, atklātība un iedzīvotāju līdzdalības pieņemšana ir projekta aktivitāšu vērtībās balstītie principi gan publiskiem pasākumiem, gan tiešsaistes un citām aktivitātēm. Būs pasākumi un akcijas, kas aicinās pilsoņus iesaistīties, gūt labumu no projekta aktivitātēm, dot savu ieguldījumu tajās un saprast, **kāda ir viņu ikdienas aktivitāšu** loma: kā patērētāji, savās politiskajās darbībās, apkaimē, kā brīvprātīgie, kā strād-

nieki, kā biedrību, klubu vai arodbiedrību biedri viņi ietekmē attīstību – un pārmaiņas virzībā uz līdzattīstību. Projekta izglītojošo aspektu nosaka šī ideja: parādīt šīs attiecības caur konkrētām, izglītojošām, vietējās situācijās balstītām aktivitātēm. Līdztekus izglītojošām aktivitātēm (studentiem, skolotājiem ierēdņiem) iesaistīšana notiek apaļā galda diskusijās, pamanāmības veicināšanas pasākumos, tirdziņos, konkursos un citos pasākumos.

Uzsvars tiek likts uz migrantu biedrību iesaistīšanu. Viņus iesaistīs vairākās aktivitātēs, gan lai viņi varētu dot savas specializētās zināšanas, gan arī, lai nostiprinātu iedzīvotāju migrantu iesaistīšanos un saites ar iedzīvotājiem izcelsmes valstīs.

3 AKTIVITĀTES UN METODOĻĪJAS

Aktivitātes nevar nošķirt no metodoloģijām, ar kurām plānots tās realizēt, tās veido saiti, kas balstās šī projekta vērtībās un saistībās. Tas, kas jau labu laiku ir atzīts izglītībā (lai sasniegtu pēc iespējas labākus rezultātus, tematam un metodei jāiet roku rokā), attiecas arī uz šo projektu. Lai projekts noritētu sekmīgi, ir svarīga projekta vadība kā metodoloģijā balstīts process, jo tādējādi darbs tiek paveikts vairāk “uz tematu orientētos” darba blokos. Daži metodoloģiskie uzskati ir jau norādīti, aprakstot projekta aktivitātes (piemēram, divu veidu apmācība), bet citi tiks izskaidroti turpmākajās sadaļās.

3.1 Aktivitātes

AMITIE CODE īstenotās aktivitātes tiek izstrādātas un īstenotas, ņemot vērā **kopējās vērtības**, kuras balstās pašu partneru pieredzē un teorētiskajās zināšanās, kā paskaidrots 1. sadaļā. Nākamajā sadaļā aprakstītās aktivitātes veidotas tā, lai pievērstu uzmanību projekta mērķiem un uzdevumiem, bet vienlaikus reprezentētu tās vērtības, kuras visi partneri atzinuši par sev saistošām.

Ne visas aktivitātes notiek visās partnervalstīs, taču visi partneri ir iesaistīti plānošanā un organizēšanā. Šajā ziņā aktivitātes ir sadarbības un līdzdalības rezultāts.

- Ikvienai aktivitātei, kas plānota visam projekta dzīves ciklam, ir sava ietekme uz projekta ilgtermiņu: apmācību materiālus izmantos pēc projekta beigām, sadarbības tīklus un attiecības, ja vēlēsies, uzturēs pēc tam, komunikāciju materiālu iespējams izmantot nākamajām kampaņām, rokasgrāmatu/ vadlīnijas var izmantot citas kopienas/ organizācijas, lai izmēģinātu un īstenotu projekta aktivitātes citur, kultūras pasākumos (tostarp konkursos) var radīt materiālus vai izrādes, ko iespējams izmantot vai izrādīt atkārtoti.

Daudzi citi projekta rezultāti palielina ilgtermiņu, un šajā ziņā tā pieredze, ko gūst darbībā iesaistītie un nodarbinātie cilvēki un organizācijas, nav maznozīmīga. Visbeidzot, arī šīs vadlīnijas var uzskatīt par papildu ieguldījumu projekta ilgtermiņā un izplatīšanā.

3.1.1 Eiropas gada attīstībai 2015 (EGA2015)

Attīstības festivāls, ieskaitot

“Terra di Tutti filmu festivālu”

(Autore: Stefānija Pičineli (Stefania Piccinelli))

EGA2015 Attīstības festivāls ir vienīgā projekta aktivitāte, kas īstenota pirms šo vadlīniju izstrādes. Tas ir radies kā GVC astoņus gadus ilgās pieredzes rezultāts, rīkojot *Terra di Tutti kino festivālu*, kura mērķis ir izmantot video un dokumentālās filmas, lai iesaistītu sabiedrību migrācijas un attīstības jautājumos.²¹ Kārtējo, 9. festivālu, ko rīkoja Eiropas gada attīstībai laikā, bagātināja jaunu galveno varoņu iesaistīšanās, un tādējādi tas kļuva par *Terra di Tutti mākslas festivālu – Tiesības, kopienas un sadarbība sociālajā kino un izpildītājmākslās*. Māksla tās dažādajās izpausmēs ir unikāls rīks, ar ko paust ar cilvēku jūtām un emocijām saistīto dziļāko pārlicību: šī iesaistīšanās dēļ **māksla ir ceļš, kas var veidot sabiedrības saskarsmi ar dažādām kultūrām un pasaulēm.**

Sociālais kino

Kopš 2007. gada *Terra di Tutti kino festivāls* piedāvā dokumentālo un sociālo kino no globālajiem dienvidiem. EGA2015 festivāls pievērsās migrācijai un attīstībai, prezentējot gandrīz 60 video un dokumentālās filmas, kas raksturo migrācijas plūsmas,

pārvietošanās tiesības, 2015. gada bēgļu krīzi, ūdens un zemes sagrābšanu, klimata pārmaiņu problēmas, cīņu par vienlīdzīgām tiesībām, aktīvu pilsonību un citiem saistītiem jautājumiem. Pirms katra seansa notika diskusijas ar režisoriem un ekspertiem par konkrēto, filmā skarto jautājumu.

Terra di Tutti mākslas festivāla laikā tika īstenota sadarbība ar citiem festivāliem un pasākumiem, lai paplašinātu iesaistīto sabiedrību un grupas.

Filmu seansi bija domāti gan plašai sabiedrībai, gan arī specifiskām mērķa grupām, piemēram, skolām un studentiem: viens “Rīta seanss” domāts tieši vidusskolām, paredzot diskusijas ar režisoriem un ekspertiem, kurās izmanto interaktīvu metodoloģiju ar mērķi iesaistīt jauniešus. Tāpat arī tiek iesaistītas neaizsargātas grupas, it īpaši – jaunieši, kas nāk no nepilngadīgo aizturēšanas centra Bolonjā, viņi piedalījās vietējām skolām paredzētajos seansos.

Komunikācija un izpildmāksla

Mākslas festivāls Terra di Tutti aicināja iesniegt mākslinieciskus projektus par tiesībām, migrāciju un attīstību, kurus finansēja un demonstrēja, reprezentēja vai izrādīja festivāla laikā. **Festivāla mērķis** ir vēstīt par pieredzi, kas varētu būt pozitīvs ieguldījums, lai sasniegtu Eiropas Savienības Eiropas attīstības gada oficiālos mērķus, dodot priekšroku darbībām, kas vērstas uz:

- Koncentrēšanos uz migrācijas un attīstības saikni, saistot attīstības mērķi ar migrācijas redzamiem iemesliem un sekām;
- Izpratnes veicināšanu, lai panāktu plašāku izpratni Eiropas Savienības pilsoņu vidū par to, kādā veidā viņu valstis sastopas ar izaicinājumiem migrācijas plūsmu sākotnē;
- ES sadarbības attīstībai labās prakses, kā arī migrantu asociāciju un institūciju kā svarīgāko starptautisko dalībnieku lomas izcelšanu;

- Tīklošanās un sadarbības iespēju nostiprināšanu attīstības dalībnieku, pilsoniskās sabiedrības un institūciju vidū attīstības, migrācijas un cilvēktiesību sekmēšanas jomās;
- Iedzīvotāju un vietējo pašvaldību zināšanu, izpratnes un kapacitātes veidošanas uzlabošanu attiecībā uz izaicinājumiem, iespējām un pieredzi, ko rada attīstības, migrācijas un cilvēktiesību sasaiste;
- Sabiedrības izpratnes par ES centrālo lomu nabadzības mazināšanā, kā arī dažādu ieinteresēto pušu lomu, sekmējot šī mērķa sasniegšanu, palielināšanu.

Izvēlētie projekti ļāva dažādām valodām un rīkiem kļūt par daļu no festivāla, tādējādi iesaistot **dažādas mērķa grupas**: komiksi, mūzika, audio-vizuālās instalācijas, deja, teātris un kulinārijas paraugemonstrējumi palīdz aizsniegt plašāku publiku. Īpaša uzmanība tika pievērsta jauniešiem un nelabvēlīgās situācijās esošām grupām, it īpaši – bēgļiem un cilvēkiem, kuri uzturas izmitināšanas centros. Pateicoties izmantotajai multidisciplinārajai un interaktīvajai metodoloģijai, ir iesaistītas gan nacionālās, gan starptautiskās ieinteresētās puses (iedzīvotāji, vietējās pašvaldības, biedrības un neformālās grupas, utt.).

Multidisciplināro dimensiju attīsta dažādos līmeņos, piemēram, dažādu veidu aktivitātēs (semināri, konferences un tikšanās ar ekspertiem un autoriem, izstādes un multimediju instalācijas, teātra un audiovizuālās izrādes, deju izrādes, utt.), dažādu veidu iesaistītās partnerības un ieinteresētās puses (vietējās pašvaldības, NVO, pilsoņi, nepietiekami pārstāvētas grupas, utt.), to atklāja dalībnieku raksturojums (specializēta un plaša publika, organizētas grupas) un ģeogrāfiskais tvērums. Izvēlētajos projektos izmantotā **metodoloģija** bija interaktīva un iesaistoša, tās mērķis bija veicināt dialogu un pārmaiņas caur skatītāju un izpildītāju, kā arī skatītāju un dalībnieku mijiedarbību. Šī metodoloģija atbilst visās AMITIE CODE aktivitātēs izmantotajai pieejai, ļaujot skatītājiem sajūst globālu perspektīvu, reflektēt par un izprast citus skata punktus, izjust glo-

bālu atbildību un pārdomāt, ko nozīmē cilvēktiesību, migrācijas un attīstības jautājumi, kā arī to savstarpējā saistībā.

Papildu kino seansi, izrādēm un izstādēm, **komunikācija** par EGA2015 tematiem un jautājumiem tika veicināta, izmantojot komunikāciju internetā, it īpaši – sociālos tīklus, kā arī iesaistīto partneru un organizāciju mājas lapas un publicitātes materiālus, tādus kā iespīestā programma, katalogi un aksesuāri (T-krekli, somas, piešpraudes). Šiem produktiem bija saskaņots tēls, kas pievēršas migrācijai un cilvēktiesībām, kas ļauj gan vispārējai, gan specializētai publikai uzreiz identificēt pasākuma vēstījumu un fokuspunktu.

3.1.2 Skolotājiem un ierēdņiem paredzētās inovatīvas apmācības

(Autore: *Annalīze Furija*)

Viens līdzpateicējs no katras partnervalsts īstēnos vietējas inovatīvas apmācības attīstībai aktivitātes, kopumā īstenojot 1 pilot-projekts skolotājiem, 6 nacionālās apmācības ierēdņiem, kā arī 5 nacionālās apmācības skolotājiem. Iecerēts, ka apmācība palielinās ierēdņu un skolotāju izpratni par sarežģītajām migrācijas, attīstības un cilvēktiesību attiecībām. Apmācībās ierēdņi un skolotāji iegūst zināšanas un tiek ievirzīti uz darbībām, ko viņi var veikt savās jomās. Inovatīvie aspekti ir doma par līdzattīstību, kā arī uzsvars uz vietējo pašvaldību un iedzīvotāju iesaisti.

3.1.2.1 Sagaidāmie rezultāti un mērķa grupas

Apmācības kursu īpašās mērķa grupas ir ierēdņi un skolotāji, arī studenti un migrantu biedrības. Citi labuma guvēji būs skolēni, jo viņu skolotāji būs paaugstinājuši savu kompetences līmeni sarežģīto līdzattīstības jautājumu risināšanai.

Apmācībā ir iesaistīti arī politikas veidotāji un ierēdņi, kā arī citi publiskās sfēras darbinieki, kas strādā ar attīstības sadarbību, aktīvu pilsonību, migrāciju un diskriminācijas novēršanu. Prognozēts, ka tiks apmācīti 180 profesionāļi, bet aktivitāte kopumā sasniegs 600 profesionāļus, tāpat arī lielu skaitu vietējo pašvaldību sasniegs informācijas izplatīšanas aktivitātēs.

Skolu skolotāji piedalās kā pozitīvās pieredzes un prakses multiplikatori, atbalstot dažādu valstu vietējo kopienu sadarbību. Tiks apmācīti 210 skolotāji, bet tiek lēsts, ka kopumā šī aktivitāte aptvērs 600 skolotājus, vismaz 2500 izplatīšanas aktivitātēs.

Parasti uzskata, ka skolotāju apmācība par attīstības jautājumiem neietekmē skolēnu sniegumu, to arī neuzskata par prioritāti, tomēr tad, kad skolotāji tiks izgājuši eksperimentālo apmācību par attīstību, viņi parasti atzīst, ka šī pieredze bijusi personiski un profesionāli bagātinoša.

Caur pilotprojektu Itālijā tiks aptverti vēl 1700 studenti.

Ierēdņu un skolotāju apmācībā tiks iesaistītas vismaz 60 migrantu asociāciju, kā arī attīstības sadarbību un izglītību atbalstošas pieredzes un prakses multiplikatori gan izcelsmes, gan mērķa valstīs. Tālāko izplatīšanas aktivitāšu tvērums būs vēl plašāks.

Apmācības īstēnos multidisciplinārā un multiinstitucionāla pasniedzēju komanda, ar uz līdzdalību un praksi orientētu pieeju, mērķis ir paaugstināt skolotāju un ierēdņu kompetences un izpratnes līmeni par projekta tematiem un sekmēt sadarbību starp vietējām pašvaldībām, kas nodrošinās apmācību, kā arī migrantu biedrībām un citiem aktivitāšu nodrošināšanā iesaistītajiem svarīgākajiem dalībniekiem. Informāciju par visu procesu kopumā plaši izplatīs bukletā, kas būs apmācības aktivitāšu gala produkts.

- Pilotaktivitātei Itālijā ir konkrēti sagaidāmie rezultāti: paaugstināt skolotāju spēju saistīt zināšanas par zinātniskiem tematiem (piemēram, par klimata pārmaiņām) ar attīstības jautājumiem, migrāciju un cilvēktiesībām, nostiprināt skolotāju IKT/ digitālo tehnoloģiju prasmes (piemēram, kā

kodēt lietotnes, programmas, spēles, utt.), lai viņi varētu bagātināt savas stundas, izmantojot šos rīkus, strādājot ar skolēniem pie attīstības jautājumiem un migrācijas, veicinot interaktīvas, sadarbības un radošas izglītojošas aktivitātes stundās par projekta jautājumiem.

- Visu partneru vietējos kontekstos īstenoto ierēdņu apmācības sagaidāmie rezultāti ir politikas dokuments vai vietējs rīcības plāns, ko izstrādās un pēc tam prezentēs publiskās apaļā galda diskusijās, kurās iesaistīs vietējos politikas veidotājus un citas ieinteresētās puses.

3.1.2.2 Apmācības kursu galvenie mērķi un iezīmes

Apmācības kursi ir organizēti tādējādi, lai sekmētu mērķa grupu iesaistīšanos. Abi kursi **iekļauj teorētiskas un uz praksi orientētas sesijas** un koncentrējas uz dažādu dalībnieku kopēja teorētiska un praktiska ietvara izveidošanu/ dalīšanos tajā.

Atbilstoši projekta vispārējai pieejai, visos apmācībuursos **pārstāvjiem no migrantu biedrībām** būs **aktīva loma**, un kursi ietver arī sesiju, ko vadīs eksperts no Āfrikas valsts.

Galvenie šajās apmācībās sasniedzamie mērķi:

- palielināt informētības un teorētiskās/ praktiskās kompetences līmeni attiecībā uz attīstības sadarbības politiku, cilvēktiesībām, migrāciju, dalībniekiem un izaicinājumiem;
- veicināt izpratni par attīstības sadarbības šķērsviju ietekmi un no tās izrietošo vietējā līmenī;
- palielināt izpratni par vietējo/ reģionālo dalībnieku lomu, kā arī par skolotāju un skolēnu lomu, jo abas, kaut arī atšķirīgas, ir ļoti būtiskas attīstības un cilvēktiesību aizstāvībai un veicināšanai;
- sekmēt līdzattīstības projektu veidošanas iespējas;

- un visbeidzot: palielināt skolotāju izpratni par to, cik liela ir daudznacionālu klašu skolēnu kā iekļaujošas, taisnīgas un ilgtspējīgas izaugsmes virzītāju loma.

3.1.2.3 Metodoloģija un mācību programmas

Abi apmācību kursi strukturēti atbilstoši ikviena mācīšanās procesa trim slavenajiem, klasiskajiem komponentiem, proti, ZINĀT, DARĪT, BŪT.

ZINĀT – Šī komponente ir saistīta ar galvenajiem zināšanu un prasmju kopumiem, kas nepieciešami ierēdņiem un skolotājiem, lai viņi būtu kompetenti, risinot un efektīvi izprotot un **konceptualizējot** migrācijas, attīstības un cilvēktiesību parādību sarežģītību.

DARĪT – Šī komponente ir saistīta ar to dimensiju, kas ierēdņiem un skolotājiem nepieciešama, lai viņi varētu savas zināšanas pārcelt praksē un pieredzē gūtā kapacitāte saistībā ar savu lomu un darba kontekstu.

BŪT – Šī komponente ir saistīta ar psiholoģisko un starppersonu attiecību dinamiku, kas iedarbojas (tieši vai netieši) mijiedarbībā ar migrantiem un citiem labuma guvējiem. Tā ietekmē ražīgu attiecību veidošanās procesu starp indivīdu un grupu kompetencēm, lomām un vajadzībām.

Kaut gan abi apmācību kursi, skaidrības labad, pievēršas visām galvenajām makrotēmām (attīstībai, migrācijai, cilvēktiesībām) un mācīšanās dimensijām (zināt, darīt, būt) speciālos moduļos/ sesijās, tie abi balstās teorētiskā pieņēmumā, ka migrācijas, attīstības un cilvēktiesību teorija un prakse ir cieši savstarpēji saistītas un ka tās nevar apskatīt atsevišķi, kā arī, ka nav ilgtspējīgi pievērsties zināšanu palielināšanai, vienlaikus nepievēršoties tam, kā tās tiek pārceltas praksē un kāda ir psiholoģiskā un attiecību dinamikas ietekme uz tām.

Apmācības vide

Lai sekmētu ierēdņu un skolotāju aktīvu iesaistīšanos, nodarbībām vajadzētu notikt reizi nedēļā, vēlā pēcpusdienā, to maksimālais garums – 4 stundas.

Nodarbībām vajadzētu notikt telpās, kur ir iespējams pārvietot/ pārbīdīt krēslus un cilvēkiem pārvietoties, kā arī tām jābūt atbilstoši aprīkotām, lai tur varētu rādīt video ierakstus, kā arī īstenot iesaistošas un dinamiskas aktivitātes.

Itālijā abos apmācībuursos ir ietverts seminārs ar uzturēšanos Miera skolas fonda centrā “*Scuola di Pace*” di *Monte Sole*, lai integrētu apmācībā pieredzē balstītu pieeju. Kur vien iespējams tiek ieteikts visās partnervalstīs arī meklēt līdzīgu iespēju.

Mācību programmas

Tālāk piedāvātajā sarakstā ietvertas norādes par tiem priekšmetiem, kurus vajadzētu ietvert apmācībuursos, lai adekvāti atklātu šo apskatāmo parādību daudzās dimensijas, kā arī galvenās kursus iztirzājamās tēmas.

Mācību priekšmetu pieeja: Vēsturisks skatījums, ekonomiska un statistiska pieeja, socioloģiskās dimensijas, tiesiskie aspekti un barjeras, politiskie un morāles aspekti (piemēram, multikulturālisms, saistītie ētiskie jautājumi), antropoloģiskā pieeja, komunikācijas, zinātne un tehnoloģija, “novērtēt vietējo”(vietējās pašvaldības, reģionālās, migrantu apvienības), ekoloģiskā pieeja. **Tēmas:** Imigrācijas/ emigrācijas vēsture un jaunākie dati/ plūsmas; Multikulturālisma un integrācijas modeļi; Migrantu tēlu un naratīvu konstruēšana (arī medijos); Migrantu ieguldījums vietējā/ nacionālajā ekonomikā un dati par galvenajiem tautsaimniecības sektoriem, kuros viņi iesaistīti; Kritiskas diskusijas par migrāciju regulējošajām normām/ noteikumiem (iebraukšanas, uzturēšanās atļaujas, izraidīšana, utt.), migrantu neaizsargātības statusu; Attīstības sadarbības politikas vēsture, jēdzieni, prakse un ierobežojumi (ekonomiskā attīstība, tautas attīstība, līdzattīstība); Cilvēktiesību vēsture un iespējamās koncepcijas; Ētiska

pieeja cilvēktiesībām, attīstībai un migrācijai; Vietējo pašvaldību un citu reģionālo/ nacionālo iestāžu loma/ aktivitāte katrā jomā (migrācijā, attīstībā, cilvēktiesībās); Zinātne, tehnoloģija un attīstība/ migrācija; Ētiska pieeja migrācijai.

3.1.2.4 Sagatavošanās darbi

Galvenie sagatavošanās darbi ir saistīti ar vietējo pašvaldību nodaļu (vēl neiesaistīto), skolu un migrantu biedrību laicīgu iesaistīšanu, lai nodrošinātu pilna apjoma iesaistīšanos projektā un līdzdalību apmācībasursos; tāpat arī pieredzējušu pasniedzēju savlaicīga izvēle un piesaistīšana, lai ar tiem sadarbotos, organizējot abus kursus; laicīgi identificēt un veidot attiecības ar universitātem un pētniecības centriem, kas var nodrošināt specializētās zināšanas un darbiniekus, kurus iesaistīt apmācībā; laicīgi pārliecināties par iespēju īstenot apmācību kursu, ko atzīst vietējā/ nacionālā universitāte, lai, to beidzot, dalībniekiem varētu izsniegt oficiālu sertifikātu un piešķirt noteiktu kredītpunktu skaitu, jo tas aizvien vairāk nepieciešams skolās un vietējās pašvaldībās strādājošiem profesionāļiem.

3.1.3 “Nākamā skolu paaudze” uzrunā skolēnus un jauniešus (Autore: Irina Vasiljeva)

Kāda cita svarīga iedzīvotājus (šajā gadījumā – jauniešus, skolēnus) iesaistoša aktivitāte ir mācību laboratorijas skolās, kuras dēvē par “nākamo skolu paaudzi”. Šāds nosaukums izvēlēts trīs iemeslu dēļ:

- apskatāmie temati ir svarīgi, lai uzzinātu par nākamo, starpkultūru pasaulē ar daudzveidīgām attiecībām dzīvojošo pasauli;
- sociālo mediju lietošana produktu radīšanai un veicināšanas aktivitātēm norāda uz nepieciešamību modernās sabiedrībās

komunicēt par šiem jautājumiem;

- iesaistīt jauniešus ne tikai kā labuma guvējus, bet kā atbildīgus dalībniekus, atklājot, kādai jābūt pieejai nākamās paaudzes mācībām: līdzdalīgai, uz vienlīdzīgiem noteikumiem veidotai, atzīstot izglītojamo kompetences.

Tālāk apskatīsim sagaidāmos rezultātus, mērķa grupas, uzdevumus un darbības, metodes un sagatavošanās darbus.

Sagaidāmie rezultāti un mērķa grupas

Šīs aktivitātes mērķa grupa ir 20 - 40 vidusskolēni, 14-18 gadus veci, tostarp pusaudži ar migrācijas pieredzi katra partnera kontekstā. Tā pievēršas izpratnes veicināšanai par jautājumiem, kas ir nozīmīgi attiecībā uz migrāciju, attīstību, cilvēktiesībām, kultūras daudzveidību un starpkultūru dialogu. Aktivitāti īsteno grupās, kurās ir daudz pusaudžu ar migrācijas pieredzi, veicinot viņu līdzdalību un emancipāciju. Visbeidzot, koncentrēšanās uz komunikāciju uzlabo viņu prasmes veidot ar projekta tematu saistītus audiovizuālus produktus.

Skolu laboratoriju iezīmes:

Apmācības kurss ietvers vairākas aktivitātes:

- Kartēt norītošus līdzīgus, ar šī projekta tematu saistītus citus projektus un aktivitātes vietējā līmenī un veidot projektu sadarbību.
- Izveidot vietējās AMITIE jauniešu komandas, kas atbild par komunikāciju aktivitātēm sociālajos medijos (tādos kā *Facebook*, *Twitter*, utt.), izplatot mācību aktivitāšu laikā veidotos produktus, kā arī veidojot kontaktus ar skolām citās valstīs.

- Organizēt mācību aktivitātes ārpus formālās izglītības sistēmas. Apmācības aktivitātes ietvers gan teorētiskus, gan praktiskus moduļus, kopējais ilgums – 40–60 stundas. Teorētiskās daļas laikā skolēni izzinās ar migrāciju, attīstību, cilvēktiesībām, kultūras daudzveidību un starpkultūru dialogu saistītus jautājumus. Tāpat arī skolēni iemācīsies, kā strādāt ar sociālajiem medijiem, lai sekmētu projekta vēstījuma izplatīšanos. Praktiskās daļas laikā skolēni varēs izmantot iegūtās teorētiskās zināšanas un veidot audiovizuālus materiālus, ko izmantot publiskos pasākumos un aktivitātēs, kā arī sociālajos medijos.
- Reklamēt Starptautisko balvu sadarbībā ar Eiropas Pilsētu koalīciju pret rasismu (European Coalition of Cities Against Racism – ECCAR), aicinot jauniešus un visas ieinteresētās formālās un neformālās grupas iesniegt ar projekta tematu saistītus audiovizuālos materiālus.
- Organizēt noslēguma pamanāmības veicināšanas pasākumus visās partnervalstīs, veicinot nacionālo ieinteresēto pušu un it īpaši skolēnu ģimeņu iesaistīšanos, pasākumā prezentējot projekta rezultātus un skolu laboratorijās izveidotos komunikāciju materiālus.

Metodoloģija un mācību programmas

Apmācību kursā iesaistīti jaunieši, tostarp jaunieši ar migrācijas pieredzi, no dažādām skolām.

Ar apmācības kursu saistītās aktivitātes pārrauga vietējais projekta vadītājs ar pieredzi šādās jomās: neformālā izglītība, cilvēktiesības, migrācija un starpkultūru dialogs. Vadītāja uzdevumus ir izveidot un koordinēt vietējo jauniešu komandu darbu un nodrošināt kontaktus ar skolēniem, atbalstīt komunikāciju aktivitātes un darboties kā jauniešu kontaktpunktam, organizējot

noslēguma pamanāmības veicināšanas pasākumus.

Aktivitātes īstenošanā ir iesaistīti sociālo mediju un audiovizuālo materiālu veidošanas eksperti (nevalstisko organizāciju vai citu organizāciju, kas profesionāli strādā ar audiovizuālo materiālu izstrādi, pārstāvji).

Darba metodes sekmē informācijas apmaiņu, izpratnes veicināšanu un sniedz holistisku apmācību jaunas kompetences veidošanai, proti, zināšanas, prasmes un attieksmes. Programma veidota kā savstarpējas mācīšanās situācija, kurā jaunieši var iegūt jaunu pieredzi un salīdzināt dažādas izpratnes un uzskatus par migrācijas, cilvēktiesību un attīstības jautājumiem. Dalībnieki gūst pieredzi pieejas pozitīva migrācijas tēla veidošanai projekta laikā izstrādātajā komunikācijā. Metodoloģija ietver komunikācijā balstītas metodes (mijiedarbība, dialogs, atklātas diskusijas), aktivitātēs balstītas metodes (kopēja pieredze, simulācija, prakse un eksperimenti), sociāli orientētas metodes (partnerība, komandas darbs, tīklošana), kā arī pašnoteiktas mācīšanās metodes (radošums, izziņāšana, atbildība, rīcība), lai apskatītu šos jautājumus draudzīgā un pieejamā valodā.

Tiek ieteikti šādi temati/ moduļi

Migrācija, attīstība un cilvēktiesības

- Migrācijas iemesli un izpratne.
- Vietējā/ starptautiskā situācija migrācijas jomā, migrācijas loma skolēnu dzīvē, vietējā un starptautiskā līmeņa mijiedarbība.
- Migrācijas un cilvēku pamattiesību savstarpējā saistība, daži svarīgie šīs jomas dokumenti (Vispārējā cilvēktiesību deklarācija, Eiropas Konvencija, gan vietējās, gan starptautiskās šajā jomā strādājošās organizācijas).
- “Reālu gadījumu” apskats, tikšanās ar cilvēkiem, kuriem ir migrācijas pieredze.

- Migrācijas jautājumu apskats vietējos medijos ar mērķi attīstīt kritisko domāšanu par šo jautājumu.

Starpkultūru izglītība

- Sapratne par starpkultūru dialogu, dialoga priekšnoteikumi un ar šo tematu īpaši saistītās starpkultūru kompetences attīstīšana (empātija, cieņa pret daudzveidību un gatavība neviennozīmīgām situācijām, utt.).
- Starpkultūru dialoga loma pozitīva migrācijas tēla veidošanā.
- Praktiskā pieredze un “dialoga izdzīvošana”.

Komunikācija par migrāciju

- Teorētiskās daļas: sociālie mediji un sociālo mediju izmantošana jautājuma risināšanā, proti, pozitīvu un negatīvu tēlu veidošana, sociālo mediju loma. Iespējami piemēri no Eiropas Padomes kustības “Naida runai – nē!” (www.nohatespeechmovement.org/).
- *Facebook* lapu tehniskā izstrāde.
- Īsu video vai leļļu animācijas filmu izveidošana (piemēri šeit: www.muldenkulten.lv, <https://www.youtube.com/channel/UCAvNUnabCm7Dih70vEdp5hw> – daži vienas dienas laikā jauniešu izveidotu multiplikāciju piemēri).
- Praktiskās daļas (audiovizuālo materiālu izstrāde, piemēram, *Facebook* lapa un multiplikācijas).

Papildus AMITIE veidotajiem drukātajiem un audiovizuālajiem materiāliem apmācību kursa īstenošanas laikā iespējams izmantot arī šādus resursus:

- Eiropas Padomes resursi: <http://www.coe.int/en/web/compass/resources>.
- Sarkanā Krusta “Pozitīvā tēla veidošanas metodiskais

līdzeklis” “//www.redcross.org.uk/What-we-do/Teaching-resources/Teaching-packages/Positive-Images”.

Sagatavošanās darbi

Lai sekmētu aktivitātes īstenošanu, partneri nodrošinās apmācības procesa vadītāju un apmācību procesā iesaistīto ekspertu savlaicīgu izvēli, pēc iespējas ātrāk uzsāks informēt par apmācību potenciālos dalībniekus, lai viņus iesaistītu. Svarīgi ir arī organizatoriskie jautājumi: pēc iespējas ātrāk jāizraugās ērta apmācību norises vieta, lai uzsāktu reklamēšanu.

3.1.4 Informācijas izplatīšana un komunikācija (Autors: Džanluka Grasi (Gianluca Grassi))

AMITIE CODE mērķis ir veicināt Eiropas iedzīvotāju un atbildīgo iestāžu izpratni par migrāciju, attīstību un cilvēktiesību jautājumiem, kas vairāk nekā jebkad agrāk ir globālo diskusiju centrā.

Apzinoties to, ka pienācīgi informēti iedzīvotāji prot atpazīt un noraidīt stereotipus, kas bieži kavē integrācijas procesu, svarīgs projekta aspekts ir komunikācijas kā aktīva instrumenta izmantošana, lai iedzīvotāji paši kļūtu par īstiem dalībniekiem un multiplikatoriem.

Komunikācija var arī palielināt apmaiņas iespējas ne tikai Eiropas dimensijā, bet arī ar valstīm, kas ir ieguvējas aktivitātēm ilgtermiņā. It īpaši Āfrikā interneta savienojamība ir bijusi īsta revolūcija, nodrošinot piekļuvi tīmeklim pat reģionos ar slikti attīstītu infrastruktūru.

Komunikācija pievērsīsies šādām trim jomām:

- **Vietējā mērogā:** veidot kopienās izpratni par to, cik

būtiski ir ieguldīt starpkultūru dialogā un atjaunot vietējo pašvaldību aņņemšanas veidot starptautisko sadarbību kā to teritoriju ekonomiskās attīstības instrumentu.

- **Eiropas mērogā:** radīt izpratni par to, cik svarīga ir vietējo pašvaldību un pilsonisko sabiedrību loma, iesaistoties regulārā dialogā ar Eiropas Savienību par migrācijas politiku un attīstības sadarbības stratēģijām.
- **Starptautiskā mērogā:** izplatīt projekta aktivitātes un veidot jaunus kontaktus starptautiskajā arēnā, it īpaši – valstīm, kurām projekts pievēršas, iesaistot projekta partnerus no valstīm ārpus Eiropas.

Lai sasniegtu šos mērķus, AMITIE CODE nodrošina dažādas komunikāciju aktivitātes, piemēram, veidojot vairākas **sabiedriskās redakcijas**, kurās būs pārstāvēti skolēni un projektā iesaistītās biedrības, viņi būs projekta vēstījuma paudēji. Tas sekmēs diskusijas partnervalstīs, tādējādi aizsniedzot atbildīgās iestādes un stimulēt tās vērtēt savu politiku.

Partneri, it īpaši izmantojot sociālos medijus, rada savienojumus ar lapām un tēmturiem, kurus starptautiski izmanto institūcijas, NVO un neformālas grupas, kas iesaistītas cilvēktiesību veicināšanā, tādējādi pastiprinot atsevišķu aktivitāšu komunikāciju produktus.

Tāpat arī komunikācijas nolūks ir padarīt redzamāku to, ko citi dalībnieki dara projekta jomā, kā arī piešķirt galveno lomu jauniešiem – kā tiešiem veicinātājiem, ļaujot viņiem pieredzēt to, ka viņu loma var apliecināt starpkultūru dialoga un attīstības sadarbības svarīgumu tajās kopienās, kurās viņi dzīvo.

Lai sasniegtu šos mērķus, partneri izmantos virkni saskaņotu **tiešsaistes/ bezsaistes rīkus** un komunikācijas darbību, it īpaši, lielās auditorijas aptveramības dēļ, – **ar jaunajām tehnoloģijām un jaunajiem medijiem** saistītos tiešsaistes rīkus.

Pieeja ir uz **līdzdalību** vērsta, lai iesaistītu visus partnerus,

dažādo aktivitāšu labuma guvējus un biedrības satura un materiālu veidošanā.

Tiešsaistes kanāli ir:

- **Mājas lapa** kā vispārējais un atjauninātais informācijas rīks par projekta aktivitātēm un sadarbības tīkliem, orientēris jaunu kontaktu aktivizēšanai un stimulēt lietotājus tiešam un dinamiskam dialogam ar sociālo projektu.
- **Twitter** konts un **YouTube** kanāls, ko tieši vada projekta partneri un kurus izmanto reklāmas kampaņās visu izveidoto materiālu izplatīšanai.
- Twitter galvenokārt izmanto interešu grupu veidošanai, iesaistot partnerus un viņu sadarbības tīklus, skolēnus, biedrības un ārzemnieku kopienas, lai veidotu tiešas un iedarbīgas komunikācijas attiecības (#AmitieCode un līdz 2015. gada beigām - #eyd2015).²²
- **AMITIE Facebook** lapai ir izšķiroši svarīga loma ne tikai kā informācijas izplatīšanas un apmaiņas platformai, bet arī skolu laboratorijās izveidotu sociālo redakciju aktivizēšanai. Jauniešus iesaista lapas uzturēšanā, tādējādi viņi gūst pieredzi, izmantojot tīmekli kā rīku, kas palīdz dalīties svarīgākajos jautājumos. Šajā aktivitātē jauniešiem palīdz apjaust to, ka viņi paši ir solidaritātes un integrācijas vēstis nesēji, par to, kā iespējams izmantot sociālos tīklus, lai iesaistītos plašākā sadarbības tīklā, kas ir plašāks par ģeogrāfiskajām robežām, par tiem kā savstarpējas atkarības, atbilstības un globālās pilsonības veicināšanas elementiem. Šis ir arī stimuls novērst iebiedēšanu tiešsaistē, kas dažos kontekstos ir tikusi vērsta pret svešzemju izcelsmes bērniem.²³
- **Interaktīvā tīmekļa lietotne** ir rīks, ko var lietot

viedtālrunos un datoros, virtuālajā realitātē atkārtota izstāde, kas pieejama ikvienam un ar kuru ikviens var mijiedarboties. Tas izmanto jaunās tehnoloģijas, kas ļauj lietotājam virtuāli apmeklēt visas aktivitātes un projektus, kas raksturo partneru realitāti, un arī parāda izmaiņas, kas notikušas tajās valstīs, kas bijušas ieguvējas no sadarbības projektiem.

- **Ceļojoša filmu izstāde** izmanto filmu un dokumentālā kino valodu, lai komunicētu par projekta tematiem.
- **Profesionālie interneta seriāli** ir inovatīvs rīks, kas izvēlēts, lai aptvertu auditoriju, kas ir pieradusi lietot saturu internetā. Interneta seriālos izmantoti vietējie dalībnieki un pieredze. Seriāla producēšanai tiek izsludināts starptautisks konkurss, lai apkopotu dažādas idejas un skata punktus, kas varētu sekmēt projekta tematu izplatīšanu. Sēriju producēšana partnervalstīs var būt iespēja paraudzīties, kā dažādas kultūras pievēršas vienam un tam pašam jautājumam dažādās valodās un dažādos veidos.
- Papildu profesionālajam interneta seriālam izveidota arī **starptautiska** balva – sabiedrībai kopumā un aktivitāšu galvenajiem varoņiem. Skolotāji, ierēdņi un skolēni kļūst par māksliniekiem, fotogrāfiem, aktieriem, režisoriem un rakstniekiem, paužot savus uzskatus vizuālās mākslas valodās. Trīs labākie mākslas projekti piedalīsies noslēguma pasākumā Lorišā (Portugālē).

Paziņojumi presei, apkārtraksti, preses konferences un video tiek izmantoti visa projekta gaitā un nodrošina atklātību. Medijus informē par projektu un aicina uz pasākumiem. Laikā, kad tapa šīs vadlīnijas, pateicoties starptautiski publiski izsludinātam aicinājuma pieteikt radošus un inovatīvus komunikāciju projektus par migrāciju, attīstību un cilvēktiesībām pirms **Terra di Tutti mākslas festivāla**, tika saņemti 50 pieteikumi Eiropā, un 12 no tiem tika izraudzīti īstenošanai festivāla laikā.

22 twitter.com/AMITIEproject

23 www.facebook.com/AMITIEproject/

Partneru radīto vēstījumu mērķis ir izcelt migrācijas un attīstības savstarpējās atkarības elementus, kā arī pārdomāt, kā uzlabot grūtībās nonākušu valstu ekonomisko situāciju vai pastiprināt cilvēktiesību veicināšanu ārkārtas situāciju reģionos, tādējādi radot tiešu labumu Eiropas Savienības iedzīvotājiem, kā arī, atsaucoties uz ubuntu filozofiju “Es esmu, jo mēs esam” vai “Labāku Āfriku labākai pasaulei”, izlīdzsvarot **nepieciešamību atzīt balsis no Āfrikas un no dienvidiem** dialogam daudz kultūru kontekstā Eiropas vietējā līmenī, gan arī decentralizētai sadarbībai.

3.2 Būtiskāko dalībnieku noskaidrošana un iesaistīšana (Autore: Heike Kelne-Priznere)

Būtiskāko dalībnieku iesaistīšana ir izšķirošais metodoloģiskais faktors. Kuri dalībnieki ir “būtiski” AMITIE CODE? Ņemot vērā tās vērtības, kuras projekts apņēmis iemiesot, būtiski ir visi! Cilvēktiesībās balstītas pieejas pieņemšana ir prakse, kas jāintegrē visos lēmumos, ko dažādi dalībnieki pieņem dažādos līmeņos.

Projekts cenšas aizsniegt jauniešus, skolēnus, skolotājus, vietējās pašvaldības, ierēdņus un politikas veidotājus, pilsoniskās sabiedrības organizācijas, diasporas biedrības un iedzīvotājus, īstenojot aktivitātes, kas veidotas tā, lai viņi tās redzētu un atzītu. Tomēr iesaistīšana nozīmē kaut ko vairāk nekā tikai likt kopienai saskarties ar noteiktiem jautājumiem, un to dara, gan rīkojot pasākumus ar plašu aptveri, gan arī iesaistot būtiskās ieinteresētās puses.

Jau esošās pieredzes kartēšana un partneru uzaicināšana piedalīties procesā ir pirmais solis, iesaistot partnerus gan lokālā, gan nacionālā līmenī. Partneri var mācīties cits no cita, jo kartēšanu veic no dažādiem skatpunktiem ar mērķi salīdzināt, dalīties idejām un pārņemt citu partneru idejas.

Migrācijas, attīstības un cilvēktiesību jomas ieinteresēto pušu saraksts varētu ietvert, piemēram:

- Pašvaldības departamentus (sociālo, labklājības, veselības, izglītības, kultūras, vides, attīstības, vienlīdzīgu iespēju un citus);
- Migrantu un starpkultūru organizācijas;
- Organizācijas, kas strādā patērētāju tiesību, mājokļu, vides jomā;
- Darba tirgus spēlētāji, piemēram, arodbiedrības,

uzņēmumi un tos pārstāvošās organizācijas, darbā iekārtošanas aģentūras;

- Kultūras organizācijas, tādas kā biedrības, bibliotēkas, muzeji, vietējo kopienu centri un citas;
- Politiskās partijas;
- Cilvēktiesību organizācijas;
- Attīstības organizācijas;
- Izglītības iestādes, tādas kā skolas, profesionālās skolas, universitātes;
- Mediji.

Ar identificētajām ieinteresētajām pusēm sazinās un uzaicina tās piedalīties aktivitātēs. Visi partneri atbild par šāda sadarbības tīkla aktivizēšanu un uzturēšanu.

Ir būtiski parādīt **ieguvumus no līdzdalības**: vairāk zināšanu un lielāka kompetence, lai rīkotos, dalītos pieredzē un sadarbotos ar ieinteresētiem dalībniekiem no kopienas vides, izcelt savu pieredzi un aktivitātes, veidot partnerības sadarbībai nākotnē. Iespējams, ka dažas ieinteresētās puses vēlēšies tikai būt informētas, citas vēlēšies piedalīties konkrētās, to jomai tuvās aktivitātēs, bet citas varētu būtiski līdzdarboties vairāk nekā vienā aktivitātē.

Svarīgākās ieinteresētās puses ir: **skolas**, to piekļuves skolēniem un skolotājiem dēļ, **migrantu organizācijas**, to zināšanu un spējas aizsniegt dažādas kopienas dēļ, kā arī **vietējās pašvaldības pārstāvji**, lai varētu sekmēt ierēdņu apmācību un mobilizēt citus dalībniekus pilsētā.

Partneri, kas vada darbību nacionālajā līmenī, projekta sākumā izveidos **platformu ieinteresētajām pusēm**. Tā var būt daļa no mājas lapas vai arī jebkurš cits tiešsaistes līdzeklis,

vai arī adresātu saraksts. Šī platforma nodrošina informācijas plūsmu un iespēju sniegt komentārus, veidot kontaktus un ietekmēt projekta norisi ar savu ieguldījumu un pieredzi. Caur šo platformu, kurai jāatrod arī koordinēti mijiedarbības veidi bezsaistē, ieinteresētās puses kļūst par partneriem un dalībniekiem. Viņi ir projekta ilgtspējas stratēģijas svarīga daļa, jo var strādāt ar produktiem, uzturēt attiecības ar partneriem kopienā un ārpus tās, būt ieguvēji no kapacitātes paaugstināšanas.

Projektā paredzēts kopienā vai pašvaldībā organizēt divus **pasākumus ieinteresēto pušu iesaistīšanai**, lai uzrunātu tos, kuri ir iesaistīti/ ieinteresēti šajos jautājumos vai kurus tie skar. Šos pasākumus plānots rīkots projekta agrīnā posmā kā sākumpunktu sadarbībai vietējā līmenī. Jau esošie sadarbības tīkli var būt partneri, plānojot šos pasākumus, var izvēlēties piesaistošas pasākumu norises vietas, ielūgumi jānosūta atbilstoši vietējām/ nacionālajām tradīcijām.

3.3. Projekta vadība

Koordinācijas un projekta vadības noteikumi balstās tajās pašās vērtības, ko partneri apņēmušies sekmēt. Iekļaušana, atklātība, daudzveidība, vienlīdzīgas tiesības: visas šīs vērtības ir jēgpilnas gan projektā, gan ārpus tā.

3.3.1 Projekta tehniskā un saturiskā vadība

(Autors: Mailzs Gualdi (Miles Gualdi))

Projekta saturiskajā un tehniskajā vadībā piedalās visi partneri atbilstoši katra specifiskajām prasmēm un kompetencei, ko tie var sniegt partnerībai. Otra AMITIE CODE projektam

raksturīga īpašība ir dažādu partneru iesaistīšana visos vietējos kontekstos; kur iespējams, līdztekus vietējām pašvaldībām ir iesaistītas NVO, universitātes un pētniecības institūti aktīvi piedalās projekta īstenošanā, partnerībā ir iekļautas arī diasporas organizācijas, kas nodrošina, ka migranti ir tieši iesaistīti dalībnieki, ne tikai labuma guvēji.

Vispārējie vadības noteikumi ietverti partneru parakstītajā Partnerības līgumā, kas balstās Eiropas Savienības un projekta vadošā partnera parakstītajā Granta līgumā ietvertajos nosacījumos. Partnerības līgums ir partneru vienošanās par to lomām un par kopējiem noteikumiem, kuri jāievēro, īstenojot projektu.

Vadības komiteja ir jebkura lēmuma pieņemšanas, projekta monitoringa un novērtēšanas konteksts. Dažiem partneriem, atzīstot to specifiskas prasmes un kompetences, piešķirta aktīvāka loma tehniskajā koordinācijā, taču visi aktīvi piedalās Vadības komitejas darbā.

Projekta vadošais partneris atbild par Vadības komitejas darba koordinēšanu, nodrošinot, ka projekta vadība kopumā atbilst pienākumiem, kas izriet no ar Eiropas komisiju noslēgtā Granta līguma. Tāpēc Boloņas pilsētas Sadarbības un cilvēktiesību birojs atbild par termiņu ievērošanas uzraudzību, kā arī Eiropas Komisijas noteikto projekta budžeta un finanšu noteikumu ievērošanu; tas nodrošina pastāvīgu informācijas plūsmu partneriem, sekmē datu, informācijas un viedokļu apmaiņu Vadības komitejas sēžu starplaikos. Tas nodrošina Vadības komitejas sakarus ar Eiropas Komisiju.

Projekta finansiālo vadību veic Boloņas pilsēta, konkrēti – Starptautisko attiecību un Eiropas projektu birojs. Partneriem ir jāievēro Eiropas Komisijas ieviestie noteikumi, it īpaši izmaksu lietderība, caurskatāmība, konkurence, interešu konfliktu novēršana, kā arī atvērtība jebkurai ES dalībvalstu fiziskai vai juridiskai personai.

CD-LEI, Boloņas pilsētas kultūras un skolu jomas iestāde, ir aktīvi iesaistīta skolu laboratoriju aktivitātēs.

Projekta koordinators ieceļ projekta vadītāju un finanšu vadītāju, kuri ir kontaktpersonas visiem partneriem attiecībā uz aktivitāšu īstenošanu un finanšu vadību. Savukārt katrs partneris ieceļ vietējo koordinatoru, kurš koordinē projekta aktivitāšu īstenošanu vietējā līmenī, kā arī piedalās Vadības komitejā, nodrošinot sakarus ar projekta vadītāju.

AMITIE CODE projekta partnerība ir daudzveidīga un plaša, tiek atzīta ikviena partnera īpašā institucionālā un organizatoriskā kompetence. Lai izmantotu šo daudzveidību un patiešām sekmētu aktīvu līdzdalību, katru darba komplektu (jeb aktivitāšu kopumu) tehniski koordinē partneri ar specifiskām prasmēm, tā dēvētie darba komplektu vadītāji.

3.3.2 Monitorings un novērtēšana

(Autore: Kiara Marketi (Chiara Marchetti))

Nemot vērā to, ka projekts cenšas panākt sarežģītas un kvalitatīvas pārmaiņas, ir svarīgi nodrošināt **rezultātu monitoringu kā vienu no svarīgākajiem uzdevumiem**. Projektu monitorē un novērtē ārējais vērtētājs – *CEFA onlus*, nevalstiska institūcija no Boloņas, tā atbild par sākotnējo, vidējā termiņa un nobeiguma novērtējuma ziņojumiem, koordinējot darbu ar citiem partneriem un Monitoringa grupu, kurai uzdoti specifiski uzdevumi – nodrošināt partnerus ar monitoringam un novērtējumam nepieciešamajiem rīkiem.

Monitoringu var definēt kā sistemātisku un nepārtrauktu informācijas apkopošanu, analīzi un izmantošanu vadības kontroles un lēmumu pieņemšanas mērķiem. Šajā gadījumā ieviešanu uzskata par nepārtrauktu mācīšanās procesu, kurā iegūto pieredzi analizē un tad iestrādā plānošanā un izmanto pieejas uzlabošanā. Projekta monitorings sniedz informāciju, ar kuru vadība var identificēt un risināt problēmas ieviešanā un novērtēt progresu.

Novērtējums ir norītoša vai pabeigta projekta, programmas vai politikas, tās projekta, īstenošanas un rezultātu izvērtējums, cik vien iespējams sistemātisks un objektīvs. Mērķis ir noteikt tā nozīmību, kā arī uzdevumu izpildi, lietderību, efektivitāti, ietekmi un ilgtspēju. Novērtējumā ir jāsniedz ticama un noderīga informācija, kas ļauj gan saņēmējiem, gan donoriem iestrādāt gūto mācību lēmumu pieņemšanas procesā. **Monitorings un novērtējums ir savstarpēji ietekmējoši un balstoši procesi**, un ir svarīgi novērtējumu un izvērtēšanas aktivitātes iestrādāt visā projektā, uzsverot no šādas pieejas izrietošo “atgriezeniskās saites” mehānismu.

Piedāvātā metodoloģija ir jau sekmīgi izmēģināta projektā “*AMITIE – izpratne par migrāciju, attīstību un cilvēktiesībām*

caur vietējām partnerībām”. Tā izmanto un integrē Eiropas Integrācijas fonda lietoto metodoloģiju, kurā ir **trīs dažādas indikatoru kategorijas**: īstenošanas indikatori patiesām apraksta un novērtē īstenoto aktivitāšu skaitu; rezultāta indikatori mēra konkrēto projekta aktivitāšu uzdevumu izpildi; ietekmes indikatoru uzdevums ir sniegt kopsavilkumu par pārmaiņām, ko projekta aktivitāte panākusi references kontekstā, tāpēc mēra projekta ietekmi vietējā reģionā.

Papildus indikatoru izmantošanai novērtēšana tiek veikta arī, pievēršot uzmanību divām dažādām **caurviju dimensijām**. Teorētiski visas projektā veiktās darbības ir daļa no nepārtraukta procesa, kuram vajadzētu demonstrēt attiecības starp tā apakšsadaļām (darba komplektiem) un katrā apakšdaļā risinājumiem. Formulējot to vienkāršāk, projektam nevajadzētu būt daļu summai (daudzām paralēlām darbībām, kas cita citu nestimulē), bet gan **pieaugošam un pārveidojošam procesam** attiecībā gan uz darbībā iesaistītajiem individuālajiem dalībniekiem, gan uz kopienu kā tādu (vietējo un starptautisko). Praksē pēc starptautiskā projekta individuālos dalībniekus un teritorijas vajadzētu ietekmēt ne tikai tās darbības, kuras tie tieši sekmējuši un īstenojuši, bet arī tam, kas darīts citviet un citos darba kompleksos. Īsumā, šajās caurviju un savstarpēji saistītajās dimensijās vajadzētu apsvērt šādus elementus:

- a) **Darbība**: visi ar projekta īstenošanu saistītie aspekti tā dažādajos darba kompleksos; tai jādokumentē atsevišķas darbības un projekta virzība (aktivitāšu “momentuzņēmumi” dažādās teritorijās);
- b) **Process**: pievēršas dokumentēšanai par to, kas noticis efektīvas līdzdalības un pārmaiņu ziņā (vai varam mērīt būtisko “pārbīdi” zināšanu, izpratnes, līdzdalības ziņā? Vai tas attiecas tikai uz dalībniekiem vai sniedzas tālāk, atspoguļojoties sabiedrībā kopumā?). Šī metodoloģiskā

pieeja ļauj Monitoringa grupai un visiem partneriem ņemt vērā vienlaikus *notikumus* (ja aktivitātes īstenotas vai nav īstenotas tā, kā norādīts projektā), aktivizēto *līdzdalības procesu* (kādi subjekti iesaistīti aktivitātēs) un *pārmaiņu procesu* (kāda veida pārmaiņas notikušas, kuras var tieši attiecināt uz projektu).

Monitorings un novērtējums ir projekta integrēts aspekts, **elements, kam jāievirza process** visā tā attīstības gaitā, bet ne nobeigumā veicams uzdevums. Tas iecerēts kā refleksijas elements projekta sākumā un tā gaitā (kā izprast svarīgākos procesa kvalitātes elementus).

Ja novērtējumu uzskata par “pieaugošu procesu”, tad būtu vērts balstīties uz iepriekšējā AMITIE projekta rezultātiem un konstatētajiem ierobežojumiem.

Lai panāktu lielāku novatoriskumu un efektivitāti, ir “jāsargā” daži svarīgākie šie procesa elementi, kā arī jāvaiņā no dažiem riskiem. Pastāv **tematu izolācijas** risks, proti, migrāciju nodalīt no attīstības, un tāpēc ir svarīgi vērtēt inovācijas, vai tās ir caurviju attiecībā uz dažādās teritorijās un dažādos darba kompleksos risinātajiem tematiem; pastāv **projekta dažādu daļu sadrumstalotības** risks; proti, dažas grupas veido pārdomas par projekta jautājumiem, citi veido “komunikāciju” rīkus, bet starp abām grupām tiešu kontaktu nav; ir nepieciešams novērtēt, kā konkrēts jautājums, kas izvirzīts noteiktos apmācības vai rīcības posmos, tiek izmantots “komunikācijai”; risks **iesaistīt dalībniekus, kas jau ir jutīgi pret šiem tematiem un parasti piedalās aktivitātēs**: līdzīgam projektam ir jāpaplašina auditorija un tā ietekme uz sabiedrību kopumā. Tāpēc ir izšķiroši svarīgi īstenot dažādas stratēģijas, uzaicināt cilvēkus piedalīties projekta pasākumos, kā arī iekļaut šo aspektu novērtēšanas procesā; **risks saglabāt institucionālo darba kārtību sadrumstalotību**. Pašvaldībās, vietējā pārvaldē un itin bieži arī trešajā sektorā un

NVO ir pierasts, ka ar AMITIE CODE tematiem strādā dažādās jomās: sociālās politikas, plānošanas, starptautiskās sadarbības, utt. Lai panāktu pozitīvu ietekmi, visa projekta gaitā ir jāvērtē holistiska pieeja, ziņojot, piemēram, par dažādu dalībnieku klātbūtni vienā laikā/ pasākumā/ aktivitātē.

Daži elementi šķiet īpaši nozīmīgi, un tāpēc tie izceļami projekta attīstībā:

- **Inovatīvās vietējo partnerību un translokālās partnerību formas**, pievēršot uzmanību izcelsmes valstīs pastāvošo biedrību iesaistīšanai (piemēram, Tavolo reģions – Āfrika);
- **Apmācības metodoloģijas**, kuras jāattīsta caur konkrētām formām (projekta iznākumi – tādi kā vingrinājumi, uzņemšanas standarti, jaunas skolu programmas), lai sekmētu reālu apmaiņu starp subjektiem, veidojot stabilus sadarbības tīklus;
- Reāla **inovatīvu subjektu aktivizēšana**, piemēram, otrās un tālāku paaudžu skolēnu aktivizēšana, izmantojot viņu komunikācijas produktus institucionālajā tīklā.

Novērtējuma pieeju īstenot ar ierobežotu skaitu metodoloģisko rīku, kas ir viegli adaptējami vietējiem kontekstiem un koordinatoru vēlmēm. Ikviens rīks pievēršanas dažādiem aspektiem un ietver noderīgus elementus aktivitāšu, darba komplektu un projekta kopumā “mērīšanai” un novērtēšanai, izmantojot dažādus indikatorus un caurviju dimensijas. Monitoringa komanda nodrošina atsevišķo darba komplektu partneru koordinatorus ar metodoloģisko līdzekļu komplektu, kurā ir konkrēti vērtēšanas rīki un izmantošanas paraugi. Tālāk daži piemēri:

1.RĪKS – Apmeklētāju reģistrs un datu lapa

Katrā plānotajā pasākumā partneriem ir jāaizpilda “Apmeklētāju

reģistrs”, kurā ietvers visu novērtējumam nepieciešamo informāciju, īpašu uzmanību pievēršot tai informācijai, kas vajadzīga dalībnieku raksturojuma precīzai noteikšanai. Reģistrs veidots ar mērķi iegūt gan īstenošanas, gan rezultātu indikatorus, lai varētu vērtēt, kas ir izdarīts (īstenots) un cik tas pietuvināts paredzētajam (rezultāts).

2. RĪKS – Lauka piezīmes

Vietējam koordinatoram vajadzētu projekta laikā rakstīt lauka piezīmes, it īpaši tad, kad notiek galvenās aktivitātes. Lauka piezīmes ir kvalitatīvs un etnogrāfisks rīks, kas palīdz gan autoram (koordinatoram), gan lasītājam (novērtēšanas komandai) izprast dažus svarīgākos elementus, kurus nav iespējams fiksēt ar kvantitatīviem instrumentiem, tādiem kā anketas vai datu lapas. Lauka piezīmes var ietvert koordinatora personiskos komentārus, aktivitātes laikā negaidīta notikuma aprakstu, darba komandas gaidas, iespaidus par reālo kapacitāti ietekmēt pārmaiņas vietējā teritorijā/ pārvaldē utt.

3.RĪKS - Anketa

Atsevišķu aktivitāšu sākumā un beigās dalībniekiem (ienākošiem un aizejošiem) izdala vienkāršas anketas. Anketas strukturētas, balstoties uz “ietekmes” indikatoriem (migrantu galvenā loma, komunikatīva inovācija, izmaiņas kolektīvajā jutīgumā, migrantu ieguldījuma attīstībā pārvērtēšana, utt..) Aptaujas pamatā ir anketas ar īsu un daudzveidīgu slēgtu jautājumu kopām, kā arī vietu subjektīvu pārdomu paušanai.

4. RĪKS - Fokusgrupa

Novērtēšanas grupa strādā ar fokusgrupām pēc starptautiskajiem pasākumiem Seviļā, Rīgā un Lorišā. Tajās iekļauti koordinatori un vietējās komandas, kuras intervēs par projektu un tā vispārējo ietekmi, galvenokārt – caurviju jautājumiem.

Projekta koordinators:

Comune di Bologna

Projekta partneri:

Asociētais partneris: Cittalia